

handleiding

voor de stadsdelen van Amsterdam

Gemeente Amsterdam
Dienst Ruimtelijke Ordening

monumentale bomen

handleiding

monumentale bomen

aanpak, organisatie en uitvoering van een monumentale-
bomenbeleid voor de stadsdelen van Amsterdam

COLOFON

Deze handleiding is opgesteld in opdracht van de Dienst Ruimtelijke Ordening van de gemeente Amsterdam, Planteam Openbare Ruimte, Groen en Stadsecologie, Hoofdstedelijk bomenconsulent door:

Bureau Vanloosdrecht©, Amsterdam
e-mail loosdrecht@keizer9.demon.nl

Eindredactie:
Afd. Communicatie, Dienst Ruimtelijke Ordening

November 2003

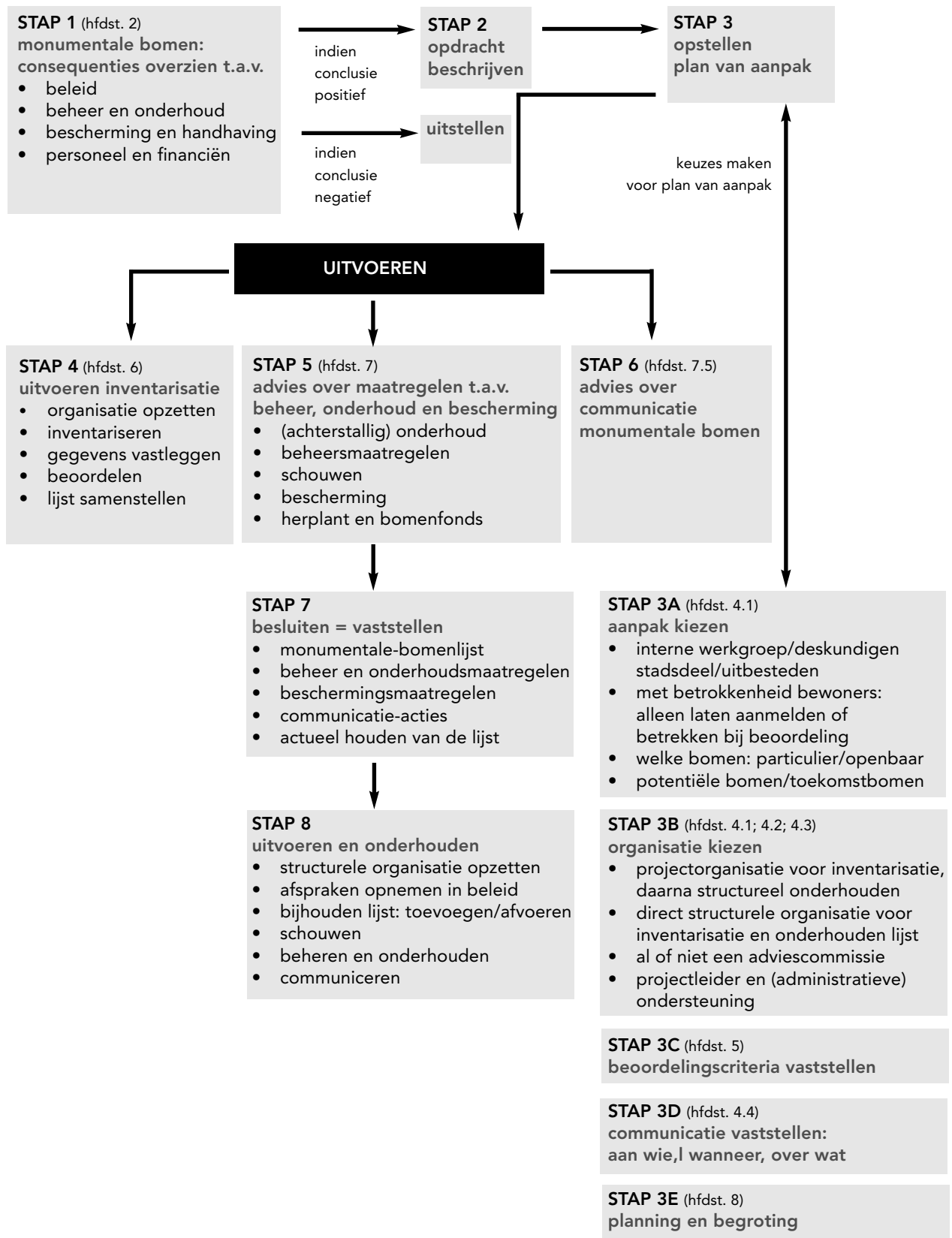
Inhoud

Schematisch stappenplan	5
Puntsgewijze samenvatting per hoofdstuk	6
1 Inleiding	11
2 Monumentale-bomenbeleid	13
2.1 Waarom een monumentale-bomenbeleid?	13
2.2 Monumentale bomen in relatie tot het groen- en bomenbeleid	13
2.3 Consequenties monumentale-bomenbeleid	15
3 Gewenste gemeenschappelijke uitgangspunten voor Amsterdam	17
4 Methodes en aanpak voor de inventarisatie van monumentale bomen	19
4.1 Aanpak	19
4.2 Organisatie door het stadsdeel	21
4.3 Taken en verantwoordelijkheden	21
4.4 Communicatie	23
4.5 Consultatie	23
5 Beoordelingscriteria	25
6 Acties voor het opstellen en onderhouden van een monumentale lijst	27
6.1 Voorbereiding	27
6.2 Inventarisatie	27
6.3 Verzamelen en vastleggen van gegevens	27
6.4 Beoordeling en advies	27
6.5 Besluitvorming	28
6.6 Communicatie met bewoners	29
6.7 Actueel houden van de monumentale-bomenlijst	29
7 Beheer, onderhoud, bescherming en communicatie	31
7.1 Beheer en onderhoud	31
7.2 Bescherming en bestemmingsplan	32
7.3 Monumentale bomen op particulier terrein	33
7.4 Herplant en bomenfonds	33
7.5 Communicatie over monumentale bomen	34
8 Een indicatie van inzet en kosten	35
Bijlagen	
Bijlage 1 Gevoerde gesprekken en gebruikte informatiebronnen	37
Bijlage 2 Inhoudsopgave Plan van Aanpak 'Inventarisatie monumentale bomen in stadsdeel Amsterdam-Noord'	38
Bijlage 3 Voorbeeld registratieformulier stadsdeel Amsterdam-Noord	39
Bijlage 4 Reglementen van de Adviescommissie monumentale bomen van de stadsdelen Amsterdam-Noord en Oud-Zuid	41
Bijlage 5 Passages monumentale bomen uit de bomenverordeningen van de stadsdelen Amsterdam-Noord en Oud-Zuid	44
Bijlage 6 Juridische regeling bescherming bomen in bestemmingsplannen gemeente Enschede	46
Bijlage 7 Subsidieregeling monumentale houtopstanden en instelling Bomenfonds stadsdeel Oud Zuid	47
Bijlage 8 Nuttige adressen en informatie	49

Een zeldzame monumentale boom is de gele bergiep (*Ulmus glabra* 'Lutescens') die in 1925 is geplant aan de Reijnier Vinkeleskade.

Schematisch stappenplan

Punsgewijze samenvatting per hoofdstuk

Samenvatting hoofdstuk 2: Monumentale-bomenbeleid

Waarom een monumentale-bomenbeleid?

- bomen vertegenwoordigen drie functies/waarden:
  - architectonisch (samenhang - structuur, sfeer - beeld - beleving)
  - ecologisch (natuurwaarde en milieufunctie)
  - functioneel (verkeers-, recreatieve en economische functie)
- bescherming en instandhouding van levende monumenten. Deze zijn schaars, de gemiddelde stadsboom wordt niet ouder dan zo'n 40 jaar
- het onderstrepen van de waarde van bomen voor bewoners door extra aandacht te geven aan de oudste en meest bijzondere bomen

Monumentale bomen in relatie tot het groen- en bomenbeleid

- het monumentale-bomenbeleid is onderdeel van het bomenstructuurplan en het bomenbeleid van het stadsdeel
- het bomenbeleid geeft voor alle onderscheiden boomcategorieën, waaronder die van de monumentale bomen, aan hoe met aan- en herplant (soortkeuze, grootte), beheer, onderhoud, bescherming en handhaving wordt omgegaan

Consequenties monumentale-bomenbeleid

- Organisatie
  - structurele, dus blijvende organisatie nodig voor beheer en onderhoud van monumentale-bomenlijst en monumentale bomen
- Beheer en onderhoud
  - intensievere beheer- en onderhoudsmaatregelen voor monumentale bomen
- Bescherming
  - extra bescherming van monumentale bomen
- Handhaving
  - controleren op overtredingen en eventueel opleggen van sancties
- Communicatie
  - bewoners betrekken en informeren

Samenvatting hoofdstuk 3: Gewenste gemeenschappelijke uitgangspunten voor Amsterdam

Waarom gemeenschappelijke uitgangspunten?

- vergelijkbaarheid van gegevens mogelijk maken
- het begrip monumentale boom voor bewoners in de verschillende stadsdelen herkenbaar en vergelijkbaar maken
- samenstellen van een stedelijke monumentale lijst in aanvulling op de landelijke lijst van monumentale bomen die beheerd wordt door de Bomenstichting
- de mogelijkheid van samenwerking en uitwisseling tussen stadsdelen t.a.v. monumentale bomen (bijv. bij de uitvoering zoals een gezamenlijke adviescommissie monumentale bomen en/of schouwteam)

Gewenste gemeenschappelijke uitgangspunten zijn:

- 1 Gebruik van dezelfde beoordelingscriteria voor hetzelfde beeld van een monumentale boom
- 2 Gegevens monumentale bomen voor de vergelijkbaarheid van gegevens
- 3 Afstemming en uitwisseling
- 4 Om ervaringen uit te wisselen

Samenvatting hoofdstuk 4: Methodes en aanpak voor de inventarisatie van monumentale bomen

Aanpak: keuzes maken

- projectmatig of structureel aanpakken?
- met eigen (stadsdeel)mensen of uitbesteden?
- bewoners erbij betrekken?
- systematische inventarisatie of startlijst?

Organisatie door het stadsdeel

- ambtelijk opdrachtgever/formuleert opdracht
- aanwijzen projectleider/aanspreekpunt
- instellen werkgroep of adviescommissie
- leveren secretariaat

Taken en verantwoordelijkheden

- taken adviescommissie
  - 1 het stadsdeel adviseren over op de monumentale lijst te plaatsen bomen en, desgewenst, de potentiële monumentale en/of toekomstbomen
  - 2 het stadsdeel adviseren over kapaanvragen van monumentale bomen
  - 3 het stadsdeel adviseren over alle aangelegenheden aangaande monumentale bomen

Als een eerste inventarisatie wordt uitgevoerd kan aan de adviescommissie ook gevraagd worden te adviseren over beheer en onderhoud, bescherming, het onderhouden van de lijst en de communicatie over monumentale bomen

- taken projectleider
  - voortgang project bewaken, waar nodig bijsturen, terugkoppelen naar opdrachtgever;
  - begeleiden secretariaat en adviescommissie;
  - zorgdragen voor communicatie met de bewoners en het stadsdeel;
  - betrokkenen informeren en zonedig afstemmen op inhoud en planning;
  - contacten onderhouden met eventuele externe partijen;
  - inschakelen van organisaties voor consultatie;
  - voorbereiden besluitvorming
- taken secretariaat monumentale bomen
  - verzorgen aanmeldingsprocedure, vraagbaak, contactadres;
  - verzamelen en verwerken gegevens van aangemelde bomen;
  - administratief ondersteunen van de adviescommissie;
  - controleren en digitaal (laten) verwerken van alle gegevens;
  - beheren, muteren en publiceren van de monumentale lijst
- verantwoordelijkheden
  - stadsdeel voor de opdracht, organisatie, besluitvorming en het beschikbaar stellen middelen;
  - adviescommissie voor het uitvoeren van de taken die zij in de opdracht heeft gekregen en het op te stellen advies;
  - projectleider voor het Plan van Aanpak en de uitvoering;
  - secretariaat voor het verzorgen van een deugdelijke administratieve en de organisatorische ondersteuning

Communicatie

- samenwerking met de afdeling Communicatie voor toegang tot communicatiemiddelen van het stadsdeel en voor specialistische kennis en advies

Consultatie

- bij het ontbreken van specifieke kennis
- toetsing van voorstellen en/of ideeën voor verhoging van kwaliteit en draagvlak bijv. bij bewoners, natuurgroepen, Bomenstichting.

Samenvatting hoofdstuk 5: Beoordelingscriteria

Alleen speciale bomen in een stadsdeel worden op de monumentale lijst geplaatst. Net als monumentale huizen hebben ze een bijzondere waarde.

Om vast te kunnen stellen of een boom monumentaal is, zijn beoordelingscriteria nodig.

Deze zijn afgeleid van de Bomenstichting.

Beoordelingscriteria:

- de leeftijd van de boom;
- de esthetische en de belevingswaarde van de boom: door leeftijd en verschijning (omvang en grootte) beeldbepalend, onvervangbaar voor het karakter van de omgeving; grote landschappelijke waarde; de boom heeft een zeer speciale betekenis voor de omliggende wijk of buurt, wordt algemeen als bijzonder, zeldzaam en mooi ervaren;
- de cultuurhistorische waarde van de boom: dit zijn bijv. herdenkingsbomen geplant n.a.v. een belangrijke, gedenkwaardige gebeurtenis of de boom is geadopteerd bijv. door een school, de boom is verweven met de geschiedenis van de omgeving of de boom heeft een bijzondere snoeivorm of (natuurlijke) groeivorm;
- de ecologische waarde van de boom: de boom biedt plaats aan bijzondere planten of dieren;
- de dendrologische waarde van de boom: de boom is een zeldzaam voorkomend geslacht, soort, variëteit of ras.

Samenvatting hoofdstuk 6: Acties voor opstellen en onderhouden van de monumentale lijst

Vorbereiding

- opstellen Plan van Aanpak waarin de bestuursopdracht is uitgewerkt: de werkwijze, organisatie, beoordelingscriteria, taken en verantwoordelijkheden, planning en begroting

Inventarisatie

- bomen die voor de status monumentaal in aanmerking komen, moeten geïnventariseerd worden

Verzamelen en vastleggen gegevens

- van alle in aanmerking komende bomen worden gegevens vastgelegd op een registratieformulier, inclusief foto's en een locatiekaartje

Beoordeling en advies

- beoordelen en toetsen van de geïnventariseerde bomen aan de beoordelingscriteria en advies over op de monumentale lijst te plaatsen bomen. Afhankelijk van de opdracht eventueel ook een advies over beheer en onderhoud, bescherming, bijhouden lijst van monumentale bomen en communicatie

Besluitvorming

- de stadsdeelraad of het Dagelijks Bestuur besluit over het advies en stelt vast

Communicatie met bewoners

- over de monumentale bomen en noodzakelijk als bewoners bij de inventarisatie en/of beoordeling betrokken worden

Actueel houden van de monumentale-bomenlijst

- bomen vallen af en nieuwe bomen kunnen in aanmerking komen voor de lijst. Het vraagt structureel aandacht en inzet om de lijst actueel te houden

Samenvatting hoofdstuk 7: Beheer, onderhoud, bescherming en communicatie

Beheer en onderhoud

- onderzoek naar de staat van de monumentale bomen
- maatregelen zowel voor achterstallig onderhoud als voor structureel beheer van monumentale bomen vaststellen
- regelmatige schouw
- onderhouds- en beheermaatregelen en richtlijnen voor beheerders vastleggen in het beheersysteem van het stadsdeel
- beheer en onderhoudsbudget voor monumentale bomen vaststellen
- vaststellen of, en zo ja welke ondersteuning particuliere eigenaren van monumentale bomen van het stadsdeel kunnen krijgen voor beheer en onderhoud

Bescherming en bestemmingsplan

- opnemen hoofdstuk over monumentale bomen in de bomenverordening
- herplantplicht of financiële compensatie vastleggen
- voor aanvraag van een kapvergunning van een monumentale boom advies vragen aan adviescommissie monumentale bomen
- instelling samenstelling en taken van adviescommissie vastleggen in reglement
- streven naar vastleggen groeiplaatsen van de monumentale bomen (en eventueel toekomstbomen) in bestemmingsplannen

Bomenfonds

- streven naar de instelling van een bomenfonds waaruit bijdragen voor beheer, onderhoud (met name voor particuliere eigenaren) en herplant kunnen worden betaald.

Communicatie

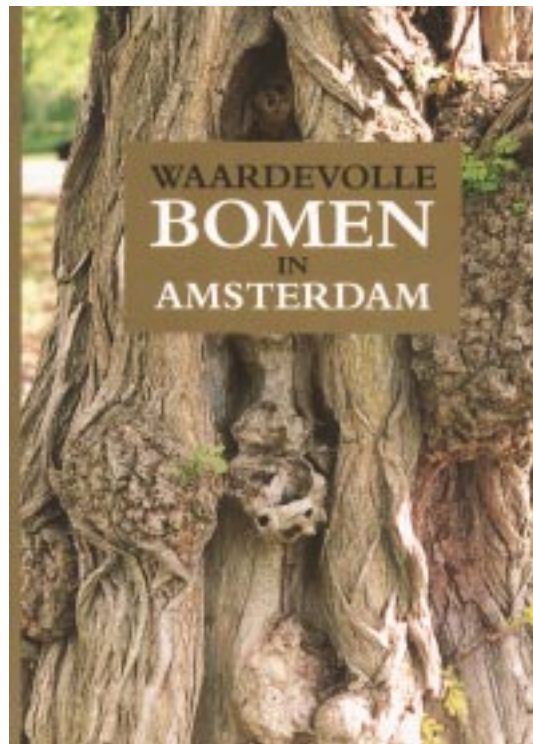
- monumentale bomen zijn een uitstekend communicatiemiddel, voegt iets toe aan de belevingswaarde van bomen en het houdt het onderwerp levend. Voorbeelden: uitgave van een boekje, opstellen van een top tien van monumentale bomen, een wandel- of fietsroute, bij de bomen een bordje met bijzonderheden plaatsen, adoptie van een monumentale boom door scholen, het publiceren van foto's en informatie op de website van het stadsdeel, het uitbrengen van een elektronische nieuwsbrief, presentatie van de monumentale boom van de maand in lokale krant, rapporteren over inspecties van monumentale bomen en wijzigingen in de monumentale-bomenlijst.

Samenvatting hoofdstuk 8: Een indicatie van inzet en kosten

In dit hoofdstuk wordt een indicatie gegeven van de inzet en/of kosten van:

- een projectmatig uitgevoerd inventarisatieproject met betrokkenheid van bewoners
- incidentele kosten van onderhoud en beheer
- structurele onderhoudskosten van monumentale bomen
- een structurele organisatie voor de inventarisatie en het onderhouden van een monumentale-bomenlijst: adviescommissie, secretariaat en communicatie

In 1993 verscheen bij Stichting STOA 75
Waardevolle bomen in Amsterdam,
Poëzie, wetenswaardigheden en de
Lijst van waardevolle bomen in Amsterdam.

1 Inleiding

Aanleiding

Oude bomen worden in het stedelijk gebied steeds schaarser. Bovendien wordt de ruimte voor bomen door de dynamiek van de stad en de verdere verdichting sterk bedreigd en ingeperkt. De leeftijd van de gemiddelde stadsboom is minder dan veertig jaar.

Aan de andere kant beleven bewoners en bezoekers bomen als een belangrijke natuurwaarde. Bomen verbeteren ook de kwaliteit van de openbare ruimte. Bewoners willen daarom in het algemeen graag dat monumentale bomen behouden en beschermd worden.

In 1989 heeft de gemeente Amsterdam een globale lijst met monumentale bomen opgesteld. De bedoeling daarvan was om de meest waardevolle bomen van de stad in stand te houden. Daarvoor zijn de meest waardevolle bomen in kaart gebracht die de status monumentaal kregen. Deze status houdt in dat:

- extra zorg en aandacht worden besteed aan het beheer en onderhoud;
- de groeiomstandigheden optimaal worden gemaakt voor een gezonde ontwikkeling;
- er in principe geen kapvergunning afgegeven wordt.

Het was tevens de bedoeling een subsidieregeling in te stellen voor de particuliere eigenaren van monumentale bomen. Daaruit kon een bijdrage worden verstrekt voor het onderhoud en de instandhouding van de boom. Door de komst van de stadsdelen is deze globale monumentale lijst indertijd niet bestuurlijk bekrachtigd; de subsidieregeling kwam niet van de grond. De gemeente heeft tot nu toe wel gehandeld alsof de lijst uit 1989 bekrachtigd was.

De stadsdelen werden verantwoordelijk voor het groen- en bomenbeleid op hun grondgebied en daarmee ook voor de monumentale bomen. Omdat de globale monumentale lijst uit 1989 inmiddels sterk is verouderd, is een nieuwe inventarisatie, nu op stadsdeelniveau, gewenst.

Dit sluit aan bij het doel van de Bomenstichting¹ om per gemeente of stadsdeel een lijst met de meest waardevolle bomen op te stellen, rekening houdend met de waarde die zij voor de bewoners vervullen. De lokale lijsten vormen zo samen met de landelijke lijst die de Bomenstichting bijhoudt en zo'n 10.000 objecten bevat (waarvan 98 in Amsterdam) een netwerk van monumentale bomen in Nederland.

De Bomenstichting inventariseert en registreert autonoom. Het ligt voor de hand deze nationaal geregistreerde bomen automatisch op te nemen in de lijst met stadsdeelgebonden bomen.

---

1 De landelijke Bomenstichting in Utrecht wil zorg en respect voor bomen bevorderen en doet dat vooral door het geven van voorlichting en onafhankelijke adviezen aan eigenaren, beheerders en belangengroepen van bomen. De Bomenstichting beheert tevens het landelijk Register monumentale bomen en het daaraan gekoppelde Bomenfonds. Aanvullend op dit Register, dat monumentale bomen bevat van landelijk belang, ziet de Bomenstichting graag dat gemeenten een lijst opstellen met monumentale bomen die van plaatselijk belang zijn.

Initiatieven stadsdelen

Bij diverse stadsdelen bestaat behoefte om hun waardevolle bomen beter te beschermen en te beheren. De stadsdelen Amsterdam-Noord, Oud-Zuid en Centrum hebben al een monumentale-bomenlijst. Enkele andere stadsdelen zijn er in meer of minder gevorderd stadium mee bezig.

Gezien de grote waarde van bomen voor de leefbaarheid en beleving heeft Amsterdam-Noord samengewerkt met bewoners bij de inventarisatie en beoordeling van de monumentale bomen in het stadsdeel. Dit vond in 2001/2002 plaats, wat heeft geleid tot een door de stadsdeelraad vastgestelde lijst van ruim 400 monumentale bomen. De stedelijke bomenconsulent was als adviseur nauw bij dit inventarisatieproject betrokken.

In stadsdeel Oud-Zuid bestonden al verschillende inventarisatielijsten. Er is een Adviescommissie ingesteld die deze lijsten heeft beoordeeld, resulterend in een startlijst van 570 monumentale bomen. Bewoners hebben hierop hun zienswijze kunnen geven én ze werden opgeroepen nieuwe bomen aan te melden.

Stadsdeel Centrum gaf een extern bedrijf de opdracht om alle monumentale bomen te inventariseren. Een overzicht verscheen eind 2002.

Tot slot is stadsdeel Westerpark actief met het plannen en planten van toekomstbomen.

Handleiding

Ook bij andere stadsdelen bestaat de behoefte om een lijst samen te stellen en bewoners hierbij te betrekken. De kennis en ervaring die in Amsterdam-Noord zijn opgedaan, zijn daarvoor zeer bruikbaar.

Door uit te gaan van een aantal gemeenschappelijke uitgangspunten en een vergelijkbare werkwijze wordt het mogelijk alle stadsdeelgebonden lijsten van monumentale bomen te koppelen zodat een Amsterdams netwerk ontstaat van monumentale bomen die opgenomen kan worden in een databank en bijvoorbeeld voor elke bewoner toegankelijk is via internet.

Daarom nam de centrale stad het initiatief om de opgedane kennis en ervaring samen te brengen zodat deze overgedragen kunnen worden aan de andere stadsdelen. Dit heeft geresulteerd in deze handleiding die is gebaseerd op de ervaringen in Amsterdam-Noord en Oud-Zuid en is aangevuld met informatie elders in de stad en bij andere gemeenten.

Leeswijzer

In het begin van deze handleiding is een schema opgenomen waarin de verschillende stappen voor een monumentale-bomenbeleid zijn weergegeven. In dit schema wordt ook verwezen naar de hoofdstukken en paragrafen waar de desbetreffende stappen behandeld worden. Dit schema is daarom ook als leeswijzer te gebruiken.

Na dit schema treft u een puntsgewijze samenvatting per hoofdstuk aan.

2 Monumentale-bomenbeleid

Het opstellen van een beleid voor monumentale bomen staat niet op zichzelf. Het behoort een onderdeel te zijn van het groenbeleid van een stadsdeel. De monumentale bomen zijn daarin dan een van de onderscheiden categorieën bomen waarover beleidsmaatregelen ten aanzien van aanplant, onderhoud, beheer en bescherming zijn vastgelegd. Het gaat er dus om een samenhangend geheel van beleids- en uitvoeringsmaatregelen aan deze bomen te verbinden. Gebeurt dit niet, dan krijgt de monumentale status van een boom een vrijblijvend karakter.

2.1 Waarom een monumentale-bomenbeleid?

Bomen hebben een grote waarde voor de (meeste) bewoners in een stadsdeel. Dit blijkt niet alleen uit de vele positieve verhalen van bewoners over bomen, maar ook uit de vele reacties die de kap van een boom in de regel uitlokt of de discussies over bomen bij herprofileringen.

De functie en waarde van een boom kunnen worden onderverdeeld in een architectonische, een ecologische en een functionele functie (zie kader op pagina 14).

Monumentale bomen vertellen, net als monumentale gebouwen, over de geschiedenis van de stad. Door hun leeftijd, die meerdere menselijke generaties kan beslaan, vormen ze een verbinding tussen verleden en heden. Maar veel bomen in de stedelijke omgeving worden niet zo oud. De groeiomstandigheden zijn vaak niet optimaal door bijvoorbeeld een hoge grondwaterstand en slechte bodemcondities. Ook allerlei ingrepen bedreigen hun voortbestaan waardoor ze zich vaak slecht kunnen ontwikkelen en vroegtijdig dood gaan. Het leggen van kabels en leidingen, herprofileringen en allerlei bouwprojecten zijn voorbeelden van zulke ingrepen.

Door een monumentale-bomenbeleid wordt de waarde van de meest bijzondere en waardevolle bomen voor het stadsdeel en zijn bewoners onderkend en wordt een zo goed mogelijke ontwikkeling en bescherming van deze bomen gegarandeerd.

2.2 Monumentale bomen in relatie tot het groen- en bomenbeleid

Het monumentale-bomenbeleid dient onderdeel te zijn van het bomenstructuurplan en het bomenbeleid van een stadsdeel. In het bomenstructuurplan is de visie op de ruimtelijke spreiding van bomen en groen aangegeven en bij voorkeur ook het patroon van monumentale bomen. Het bomenbeleid geeft voor alle categorieën bomen, waaronder die van de monumentale bomen, aan hoe met aan- en herplant (soortkeuze, grootte), beheer, onderhoud, bescherming en handhaving wordt omgegaan. In de model bomenverordening van de centrale stad zijn richtlijnen opgenomen voor de uitwerking van het bomenbeleid in een stadsdeel.

Bomen hebben verschillende functies en waarden. Het bomenstructuurplan van stadsdeel Amsterdam-Noord, opgesteld door Nieuwland Advies (1997), noemt drie aspecten:

1. Architectonisch aspect (samenhang-structuur, sfeer-beeld)

Samenhang-structuur

- ruimtelijke werking van laanbomen
- ondersteuning van stedenbouwkundig aspect
- onderscheid in wijken
- accentueren van bijzondere plekken

Sfeer-beeld-belevingswaarde

- verfraaiing van de woonomgeving
- schoonheid van de boom
- seizoensbeleving
- binding via bomen met het verleden
- binding met natuur en seizoenen
- recreatieve en educatieve waarde
- sfeer van geborgenheid en rust

2. Ecologisch aspect (natuur en milieu)

Natuurwaarde

- voedsel voor insecten
- slaapplaats voor vleermuizen
- beschutting
- nestplaats voor vogels en insecten
- leefplaats voor schimmels

Milieufunctie

- matiging van temperatuur en wind
- verbetering van de luchtkwaliteit
- geluidsscherm

3. Functioneel aspect (gebruik)

Verkeersfunctie

- begeleiden van routes
- accentueren van belangrijke knooppunten

Recreatieve functie

- klim- en speelboom
- plukken/gebruiken van vruchten en bloemen

Economische functie

- waardeerhoging van woningen in de omgeving

2.3 Consequenties monumentale-bomenbeleid

Het opstellen van een monumentale-bomenbeleid heeft diverse consequenties. Naast de gewenste relatie met het bomenbeleid gaat het om de volgende punten:

1 organisatie

Centraal staat de lijst met monumentale bomen. Een dergelijke lijst moet opgesteld én bijgehouden worden. Hiervoor is een structurele, dus blijvende organisatie nodig: een adviescommissie of werkgroep voor de beoordeling, een structuur voor inventarisatie en verzamelen van gegevens, een projectleider en een secretariaat voor administratieve ondersteuning;

2 beheer en onderhoud

Om de monumentale bomen gezond te houden en zo lang mogelijk te behouden zijn adequate beheer- en onderhoudsmaatregelen gewenst;

3 bescherming

Om monumentale bomen een goede juridische bescherming te geven is in ieder geval vastlegging in de bomenverordening noodzakelijk;

4 handhaving

Handhaving is nodig om overtredingen te kunnen constateren en sancties op te leggen;

5 communicatie

Als bewoners mogen participeren bij de inventarisatie en/of beoordeling van monumentale bomen, is een zorgvuldige communicatie essentieel. Het is ook verder vanzelfsprekend om bewoners over de monumentale bomen in het stadsdeel te informeren.

In een bomenstructuurplan is de visie op de ruimtelijke spreiding van bomen aangegeven. Het patroon van monumentale bomen kan hier onderdeel van zijn. In stadsdeel Bos en Lommer zijn de karakteristieke Italiaanse populieren (*Populus nigra* 'Italica') onderdeel van de stedenbouwkundige opzet.

handleiding monumentale bomen

Het is van belang vooraf na te gaan of het stadsdeel deze (financiële) consequenties wenst te nemen. Als blijkt dat dat niet haalbaar is, kan gekozen worden voor een fasering waarbij eerst een monumentale-bomenlijst wordt opgesteld en pas later de vervolgstappen ten aanzien van beheer, onderhoud en bescherming van de lijst en de monumentale bomen worden gezet.

3 Gewenste gemeenschappelijke uitgangspunten voor Amsterdam

Een monumentale-bomenlijst wordt opgesteld op initiatief en onder verantwoordelijkheid van een stadsdeel. De centrale stad streeft de totstandkoming na van een monumentale-bomenlijst voor heel Amsterdam door lijsten van alle stadsdelen samen te voegen. Hieruit kan een publicatie voortvloeien van de mooiste monumentale bomen van de stad. Daarvoor is in ieder geval een helder inzicht nodig in de wijze waarop de verschillende lijsten tot stand zijn gekomen. Bij voorkeur werken alle stadsdelen met een aantal gemeenschappelijke uitgangspunten zodat:

- gegevens vergelijkbaar zijn;
- het begrip monumentale boom voor bewoners in de verschillende stadsdelen herkenbaar en vergelijkbaar is;
- een lijst van stedelijke monumentale bomen kan worden samengesteld waarmee een dekking ontstaat van monumentale bomen op landelijk en gemeentelijk/stedelijk niveau;
- samenwerking en uitwisseling tussen stadsdelen ten aanzien van monumentale bomen makkelijker worden.

De stedelijke bomenconsulent stimuleert de stadsdelen om een monumentale-bomenbeleid en -lijst op te stellen door hiervoor zijn kennis en deskundigheid beschikbaar te stellen.

Het merendeel van de bomen in de Westelijke Tuinsteden is veertig jaar en jonger. Bij de beoordelingscriteria kan het leeftijds criterium gesteld worden op 35 jaar. De vrijstaande vleugelnoot (*Pterocarya fraxinifolia*) in stadsdeel Osdorp komt dan ook op de monumentale-bomenlijst te staan.

Gewenste gemeenschappelijke uitgangspunten zijn:

1. Gebruik van dezelfde beoordelingscriteria

De criteria zijn gebaseerd op die van de Bomenstichting en zijn al in diverse stadsdelen en gemeenten beproefd. Zie verder hoofdstuk 5.

2 Verzamelen van gegevens

Van elke monumentale boom wordt een aantal gegevens verzameld en worden foto's gemaakt. Aanbevolen wordt om in alle stadsdelen dezelfde gegevens te verzamelen en vast te leggen inclusief een foto van zomer- en winterbeeld. Zie verder paragraaf 6.3.

3 Afstemming en uitwisseling

Het beoordelen van en omgaan met monumentale bomen blijft — ondanks de criteria — onderhevig aan subjectiviteit. Daarom wordt aanbevolen om één keer per jaar onder leiding van de hoofdstedelijke bomenconsulent met alle betrokkenen in de stad bijeen te komen om aanpak en werkwijze op elkaar af te stemmen.

Speel- en klauterbomen hebben een bijzondere educatieve waarde. Deze treurwilg langs de Kometensingel tegenover huisnummer 427, vlakbij de Plejadenweg, is opgenomen in de lijst monumentale bomen van stadsdeel Noord.

4 Methodes en aanpak voor de inventarisatie van monumentale bomen

Als een stadsdeel besluit om een monumentale-bomenlijst op te laten stellen, moeten er diverse beslissingen genomen worden over werkwijze en organisatie. Bij voorkeur wordt de opdracht uitgewerkt in een Plan van Aanpak waarin de gekozen werkwijze, organisatie en planning zijn vastgelegd.

4.1 Aanpak

De inventarisatie van monumentale bomen kan op verschillende manieren worden aangepakt. Hierbij wordt verondersteld dat er geen of hooguit een sterk verouderde monumentale lijst aanwezig is. Er wordt dus een (nieuwe) start gemaakt met het opstellen van een monumentale-bomenlijst. De vraag is vervolgens hoe geïnventariseerd gaat worden. Onderstaande vragen helpen bij het maken van een keuze:

A wordt de inventarisatie van monumentale bomen en het actueel houden van de lijst organisatorisch gescheiden of in één opdracht gecombineerd?;

B worden bewoners betrokken bij het opstellen en bijhouden van de monumentale-bomenlijst?

zo ja: mogen bewoners alleen bomen aanmelden of krijgen ze ook een plaats in de adviescommissie?;

zo nee: worden de inventarisatie en beoordeling door ambtenaren van het stadsdeel zelf uitgevoerd of worden ze aan een extern bureau uitbesteed?;

C moet de inventarisatie systematisch en volledig zijn of is een startlijst voldoende?

Toelichting ad A:

De keuze tussen het al of niet gescheiden aanpakken van de inventarisatie en het onderhouden van de monumentale-bomenlijst heeft grote invloed op de organisatie en voorbereiding en moet daarom als eerste beantwoord worden.

Bij een gescheiden aanpak wordt een tijdelijke projectorganisatie opgezet die belast wordt met het inventariseren en beoordelen van de monumentale bomen. Het project is afgerond als er een advies is voor een lijst monumentale bomen, eventueel aangevuld met aanbevelingen over de wijze van onderhouden van de lijst, de bescherming en het beheer en het onderhoud. Inbedding in beleid en het vaststellen en formaliseren van beheer, bescherming en onderhoud kunnen daarna plaatsvinden.

Ook de structurele organisatie en werkwijze voor het actueel houden van de lijst worden na afsluiting van het inventarisatieproject vormgegeven.

Het is ook mogelijk eerst een structurele organisatie op te zetten en een werkwijze te kiezen die formeel is vastgesteld. De personen die met de uitvoering belast worden, krijgen de taak zowel de inventarisatie uit te voeren en de bomen te beoordelen als om de lijst bij te houden.

Een gescheiden aanpak ligt vooral voor de hand als er nog niets beschikbaar is. In een tijdelijke inventarisatie kan inzicht worden verkregen in de wijze waarop het monumentale-bomenbeleid vorm moet krijgen. Pas daarna hoeven zaken te worden geformaliseerd en vastgelegd.

Als er in een stadsdeel al inventarisaties aanwezig zijn van monumentale bomen en/of al kennis is over monumentale bomen, dan kan gekozen worden voor de tweede optie. In stadsdeel Amsterdam-Noord waren nog geen monumentale bomen geïnventariseerd en is gekozen voor optie A. Stadsdeel Oud-Zuid, waar al inventarisatielijsten bestonden, koos voor optie B.

Toelichting ad B:

Het is een principiële keuze om bewoners al of niet bij de inventarisatie van monumentale bomen te betrekken. Als zij participeren, dan is het logisch dat zij niet alleen de mogelijkheid hebben om bomen aan te melden, maar ook betrokken zijn bij de beoordeling en het opstellen van een advies. Dit laatste heeft stadsdeel Amsterdam-Noord gedaan. In Oud-Zuid kunnen bewoners zowel bomen aanmelden als hun zienswijze geven over aangemelde bomen. Bij beide stadsdelen heeft dit tot veel positieve reacties geleid.

De meldingen van bewoners kunnen aangevuld worden met die van medewerkers van het stadsdeel.

De betrokkenheid van bewoners aan het project stelt hogere eisen aan de organisatie en communicatie. Zo zijn er een centraal meldpunt en een zorgvuldige administratie nodig. In een tijdelijk inventarisatieproject, dat tot doel heeft in korte tijd zoveel mogelijk monumentale bomen in kaart te brengen, is in de regel een intensievere campagne gewenst dan in een project waarin inventarisatie en het actueel houden van de lijst samengaan.

Bij een interne of uitbestede aanpak zonder betrokkenheid van bewoners wordt de inventarisatie uitgevoerd door specialisten. Zowel de communicatie als de organisatie wordt dan eenvoudiger, al moeten uiteraard alle werkzaamheden zoals beschreven in hoofdstuk 6 worden uitgevoerd.

Bij uitbesteding blijft betrokkenheid van het stadsdeel van belang voor sturing van het project en voor het garanderen van de inbreng van de eigen kennis.

Toelichting ad C:

In stadsdeel Amsterdam-Noord is bij de inventarisatie uitgegaan van de meldingen van bewoners en stadsdeelmedewerkers. Er is dus niet systematisch, wijk voor wijk, te werk gegaan. Daarom zijn er waarschijnlijk niet alle monumentale bomen in kaart gebracht. Dat is ook geen probleem omdat de lijst bijgehouden moet worden en in de loop van de jaren kan worden aangevuld. Hiermee houden de monumentale bomen aandacht.

Als de inventarisatie wordt uitbesteed, zonder betrokkenheid van bewoners, ligt een systematische en op volledigheid gerichte aanpak voor de hand. Als ook de particuliere bomen opgenomen worden, is volledigheid meestal niet haalbaar.

Voor de reikwijdte van de inventarisatie dient het Plan van Aanpak tenslotte antwoord te geven op de volgende vragen:

- betreft het monumentale-bomenbeleid alleen de bomen in de openbare ruimte of kunnen ook bomen op particulier terrein aangemeld worden?;
- kunnen er ook potentieel monumentale bomen worden aangewezen, dat wil zeggen bomen die worden aangemeld en bij beoordeling niet aan de criteria voldoen?;
- moet er een advies komen over de gewenste verdeling van monumentale bomen in het stadsdeel en moeten er locaties aangewezen worden die bij uitstek geschikt zijn voor het planten van toekomstbomen, dat wil zeggen jonge, al aanwezige bomen op een gewenste locatie of nieuw te planten bomen? Deze bomen krijgen extra zorg bij

planten, beheer en onderhoud om de condities te scheppen voor een optimale ontwikkeling waardoor ze kunnen uitgroeien tot een oude, monumentale boom.

4.2 Organisatie door het stadsdeel

Het stadsdeel zorgt voor de organisatie om de diverse taken uit te voeren.

Ambtelijk opdrachtgever

De ambtelijk opdrachtgever zorgt ervoor dat de opdracht van het Dagelijks Bestuur uitgevoerd wordt.

Projectleider/eindverantwoordelijke

Zowel voor een tijdelijk inventarisatieproject als bij een structurele organisatie is een projectleider/eindverantwoordelijke nodig die toeziet op de uitvoering, voortgang en planning van het project en zorg draagt voor de voorbereiding van de besluitvorming. Als een externe projectleider wordt aangetrokken, is ook een aanspreekpunt binnen de stadsdeelorganisatie nodig.

Adviescommissie/werkgroep

De aangemelde bomen moeten getoetst en beoordeeld worden aan de hand van de criteria. Hiervoor is een commissie of werkgroep nodig, al of niet intern. Als voor deze taak een structurele externe commissie wordt belast, kan de instelling van een dergelijke commissie het beste formeel worden geregeld. Voorbeelden van de reglementen van de stadsdelen Amsterdam-Noord en Oud-Zuid zijn opgenomen in bijlage 4.

Gedacht wordt aan een kleine, slagvaardige commissie van drie à vier leden die voor hun werkzaamheden een vergoeding ontvangen en die op persoonlijke titel gevraagd worden. Het is aan te bevelen om in ieder geval twee boomdeskundigen in de commissie op te nemen en, als men kiest voor bewonersparticipatie, uiteraard enkele inwoners van het stadsdeel.

Secretariaat monumentale bomen

De adviescommissie heeft ondersteuning nodig voor het uitvoeren van haar taken en er moet een aanspreekpunt zijn voor bewoners en medewerkers. Het stadsdeel draagt zorg voor een secretariaat monumentale bomen dat alle administratieve en organisatorische taken op zich neemt. Zie hiervoor paragraaf 4.3.

4.3 Taken en verantwoordelijkheden

Taken van de adviescommissie

De adviescommissie draagt zorg voor het opstellen van een advies over monumentale bomen aan de stadsdeelraad.

Een vaste adviescommissie kan gevraagd worden het stadsdeel te adviseren over:

- 1 op de monumentale lijst te plaatsen bomen en, desgewenst, over de lijst potentieel monumentale bomen en/of toekomstbomen (zie hoofdstuk 4);
- 2 kapaanvragen van monumentale bomen;
- 3 alle aangelegenheden aangaande monumentale bomen.

Als er in een stadsdeel nog gestart moet worden met de inventarisatie van monumentale bomen en afhankelijk van wat er reeds binnen het stadsdeel is geregeld, kan aan de adviescommissie die dit uitvoert ook gevraagd worden advies uit te brengen over:

- beheer en onderhoud van de monumentale bomen inclusief gewenst budget;
- bescherming van monumentale bomen;
- wijze van aanpak en organisatie voor het actueel houden van de monumentale-bomenlijst;
- de communicatie over monumentale bomen.

Taken van de projectleider

De projectleider voor monumentale bomen kan uit de eigen stadsdeelorganisatie komen of extern worden aangetrokken. Als dat laatste het geval is, moet er ook een projectverantwoordelijke binnen de stadsdeelorganisatie worden aangewezen.

De taken die in de voorbereidingsfase moeten worden uitgevoerd en logischerwijs aan de projectleider worden toevertrouwd zijn:

- het opstellen van een Plan van Aanpak;
- het samenstellen van een beoordelingscommissie.

De taken van de projectleider in de uitvoeringsfase zijn:

- voortgang van het project bewaken, terugkoppelen naar opdrachtgever en in overleg met het stadsdeel zonodig bijsturen van het project;
- begeleiden van en terugkoppelen met het secretariaat monumentale bomen en de adviescommissie;
- communicatie met de bewoners en het stadsdeel voorbereiden en toezien op correcte uitvoering (planning, schrijven, presentaties, overleg en dergelijke);
- betrokkenen (zoals bewoners, organisaties, stadsdeel, stedelijk bomenconsulent) informeren en zonodig afstemmen over inhoud en planning van het project en de voortgang;
- contacten onderhouden met externe partijen (zoals lokale buurt- en natuurorganisaties, woningbouwverenigingen, groenbeheerders, waterschap, bedrijven);
- inschakelen van organisaties voor consultatie;
- voorbereiden van de besluitvorming en schrijven van de Raadsvoordracht (als de projectleider extern is, is dit een taak van de projectverantwoordelijke binnen het stadsdeel).

Opmerkingen:

Het is aan te bevelen de projectleider als adviseur of lid toe te voegen aan de adviescommissie of werkgroep die de inventarisatie en beoordeling uitvoert.

De taken van de projectleider en het secretariaat moeten goed op elkaar zijn afgestemd.

Taken van het secretariaat monumentale bomen

Het stadsdeel levert ambtelijke ondersteuning aan de advies-/beoordelingscommissie. Het secretariaat draagt in nauw overleg met de projectleider of voorzitter van de adviescommissie zorg voor:

- het verzorgen van de aanmeldingsprocedure monumentale bomen;
- verzamelen en verwerken van gegevens van aangemelde bomen;
- administratief ondersteunen van de adviescommissie;
- organisatie, voorbereiding en verslaglegging van de vergaderingen van de adviescommissie, voorbereiden bezoeken aan locaties en het uitwerken van afspraken;
- controleren en digitaal (laten) verwerken van alle gegevens van de monumentale bomen inclusief locatiekaartjes en foto's tot een overzichtelijk boekwerk en het beheren, muteren en publiceren van deze lijsten;
- verzorgen van alle andere voorkomende administratieve en organisatorische werkzaamheden.

4.4 Communicatie

Voor het inventarisatieproject monumentale bomen werkte stadsdeel Amsterdam-Noord nauw samen met de afdeling Communicatie.

Deze afdeling zorgde onder meer voor persberichten en bewonersaankondigingen, een informatie-folder en een pagina over monumentale bomen op de website van het stadsdeel, het redigeren van teksten en het inschakelen van specifieke deskundigheid. Verder leverde Communicatie toegang tot adressenbestanden en de eigen communicatiemiddelen van het stadsdeel en adviseerde de afdeling bij vragen van de projectleider.

Bij een inventarisatieproject kan de afdeling Communicatie een waardevolle bijdrage leveren.

4.5 Consultatie

Het kan zinvol zijn advies aan derden te vragen:

- bij het ontbreken van specifieke kennis
Soms is het inschakelen van een deskundige gewenst als specifieke kennis bij de adviescommissie, de projectleider/-secretariaat en het stadsdeel ontbreekt. Omdat de openbare ruimte nu ook tot het werkgebied van de Monumentencommissie van de centrale stad behoort, kan dit ook een reden zijn om deze commissie te raadplegen;
- bij toetsing van voorstellen en/of ideeën voor verhoging van de kwaliteit en het draagvlak
Het kan nuttig zijn voorstellen te laten toetsen op volledigheid en consistentie door derden met een eigen invalshoek en/of ervaring. Denk aan bewonersgroepen, natuurgroepen, vrienden van parken in het stadsdeel, de Bomenstichting.

Als de adviescommissie uit onafhankelijke, externe leden bestaat, is het van belang dat zij toegang hebben tot de kennis over de bomen die in het stadsdeel aanwezig is.

De twee honderd jaar oude honingbomen (*Sophora japonica*) aan de Falckstraat bloeien opvallend, zijn aantrekkelijk voor talrijke insecten en zijn beeldbepalend voor de omgeving.

5 Beoordelingscriteria

Om vast te kunnen stellen of een boom monumentaal is, zijn beoordelingscriteria nodig. Hieronder staan vijf criteria genoemd die goed bruikbaar zijn gebleken. Deze criteria zijn weer gebaseerd op die van de Bomenstichting die overigens ook door stadsdeel Amsterdam Oud-Zuid en andere gemeenten in Nederland gebruikt zijn.

Om de monumentale-bomenlijsten van de verschillende stadsdelen te kunnen vergelijken en samenvoegen tot één stedelijke lijst wordt aanbevolen onderstaande criteria in alle stadsdelen te hanteren.

- de leeftijd² van de boom³;
- de esthetische en de belevingswaarde van de boom: door leeftijd en verschijning (omvang, grootte en hoogte) beeldbepalend, onvervangbaar voor het karakter van de omgeving; grote landschappelijke waarde; de boom heeft een zeer speciale betekenis voor de wijk of buurt waar deze in staat, wordt algemeen als bijzonder, zeldzaam en mooi ervaren; verweven met de geschiedenis van de omgeving;
- de cultuurhistorische waarde van de boom: dit zijn bijvoorbeeld herdenkingsbomen, geplant naar aanleiding van een belangrijke, gedenkwaardige gebeurtenis of de boom is geadopteerd door een school, de boom is verweven met de geschiedenis van de omgeving of de boom heeft een bijzondere snoeivorm of (natuurlijke) groeivorm;
- de natuurwetenschappelijke en ecologische waarde van de boom: de boom biedt plaats aan bijzondere planten of dieren; de boom maakt deel uit van een belangrijke (ecologische) verbindingroute;
- de dendrologische waarde van de boom: de boom is een zeldzaam voorkomend geslacht, soort, variëteit of ras.

Om een boom te kunnen opnemen in de monumentale lijst dient deze aan minimaal twee criteria te voldoen.

Subjectiviteit (denk aan de esthetische waarde en beeldbepalendheid) is bij het toepassen van de criteria niet uit te sluiten. Toch kon in stadsdeel Amsterdam-Noord de beoordelingscommissie in alle gevallen tot een unaniem oordeel komen. De omgeving van de boom en het karakter van het stadsdeel spelen ook een belangrijke rol. In een stadsdeel dat al lang bestaat en veel oude bomen bezit wordt een boom waarschijnlijk minder snel monumentaal verklaard dan in een jong stadsdeel met weinig oude bomen. Stadsdeel Osdorp heeft om deze reden besloten de leeftijdsgrens voor een monumentale boom op 30 jaar te stellen. In stadsdeel Noord wordt de leeftijd van 50 jaar gehanteerd.

---

2 Van bomen wordt in de regel het plantjaar vastgelegd. Om de leeftijd van de boom te bepalen is het kiemjaar nodig. Dit moet geschat worden waardoor de vaststelling van de leeftijd meestal bij benadering is.

3 Hier wordt een leeftijdsgrens van 50 jaar voorgesteld. Met name voor jonge stadsdelen met veel nieuwbouw kan dit een bezwaar zijn omdat de meeste bomen nog niet aan dit leeftijds criterium voldoen.

handleiding monumentale bomen

In Noord ook werd een opvallende, maar niet bijzondere oude boom in een nieuwbouwwijk eerder monumentaal verklaard dan als deze in een wijk met veel oude en bijzondere bomen had gestaan.

Ook het feit dat in Amsterdam-Noord bewoners een boom aanmeldden is daar gezien als een indicatie voor de belevingswaarde die de boom vertegenwoordigt, wat als een pre is betrokken bij de toetsing aan het tweede criterium.

Het predikaat 'monumentaal' geeft dus geen absoluut oordeel over een boom, het is een relatief begrip.

6 Acties voor het opstellen en onderhouden van een monumentale lijst

6.1 Voorbereiding

Op basis van de bestuurlijke opdracht voor het opstellen van een monumentale bomenlijst (met bijbehorende beleids- en uitvoeringsmaatregelen) wordt het project binnen de ambtelijke organisatie uitgezet en gepland.

De verantwoordelijke(n) stelt/stellen eerst een Plan van Aanpak op waarin de werkwijze, de organisatie met taken en verantwoordelijkheden, de communicatie, het op te leveren eindproduct en een planning en begroting zijn uitgewerkt. In bijlage 2 staat als voorbeeld de inhoudsopgave van het Plan van Aanpak 'Inventarisatie monumentale bomen van stadsdeel Amsterdam-Noord'.

Na vaststelling van het Plan van Aanpak wordt de organisatie opgezet: een projectleider/projectverantwoordelijke wordt aangesteld, het secretariaat en de adviescommissie die de inventarisatie gaan voorbereiden en uitvoeren. Bij voorkeur vindt er een officiële start plaats, bijvoorbeeld met de formele installatie van de adviescommissie.

6.2 Inventarisatie

De bomen die voor de monumentale status in aanmerking komen, moeten eerst geïnventariseerd worden. Inventariseren in het groeiseizoen ligt voor de hand, maar is niet noodzakelijk. Boomdeskundigen kunnen ook in het winterseizoen de bomen goed beoordelen.

6.3 Verzamelen en vastleggen van gegevens

Van alle bomen die geïnventariseerd/aangemeld worden zijn gegevens nodig zoals de naam, locatie-aanduiding met locatiekaartje, leeftijd, enkele boomkenmerken, eventuele bijzonderheden én een foto van het zomer- én winterbeeld. Deze worden systematisch verzameld op een registratieformulier en digitaal verwerkt. Dit is een belangrijke taak voor het secretariaat. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van aanwezige bestanden en ervaringsdeskundigheid. In bijlage 3 is het registratieformulier van stadsdeel Amsterdam-Noord opgenomen. Na de beoordeling worden ook het oordeel en de motivatie van de adviescommissie op het registratieformulier aangegeven.

Na controle van de gegevens is de documentatie van de monumentale boom volledig. Indien mogelijk worden de gegevens van de monumentale bomen opgenomen in, of gekoppeld aan, het bomenregistratiesysteem van het stadsdeel.

6.4 Beoordeling en advies

Een adviescommissie of werkgroep (zie 4.2) beoordeelt alle aanmeldingen in samenhang met elkaar door ze te toetsen aan de criteria. Normaal gesproken zijn deze in het Plan van Aanpak opgenomen. Ze kunnen ook al formeel zijn vastgesteld en vastgelegd in de bomenverordening.

De adviescommissie baseert zich op de verzamelde gegevens, de foto's én een bezoek aan de locatie. Vervolgens schrijft zij een advies aan het stadsdeel over welke bomen naar haar mening monumentaal, niet-monumentaal en, desgewenst, potentieel monumentaal moeten worden verklaard. Afhankelijk van de opdracht kan het advies van de adviescommissie ook aanbevelingen bevatten over bescherming, beheer en onderhoud van de monumentale bomen en over communicatie.

Bij de inventarisatie van de monumentale bomen in stadsdeel Noord namen bewoners deel aan de beoordelingscommissie.

6.5 Besluitvorming

De besluitvorming over welke bomen op de monumentale lijst geplaatst worden en over alle zaken die daarmee samenhangen kan bij de stadsdeelraad liggen of kan gedelegeerd zijn aan het Dagelijks Bestuur. De besluitvorming wordt voorbereid door een hiervoor ingestelde commissie of werkgroep.

Als er een monumentale lijst is vastgesteld, moet deze worden bijgehouden. De daarmee belaste adviescommissie of medewerker(s) legt periodiek de wijzigingen met een advies ter besluitvorming aan de raad of het Dagelijks Bestuur voor. De procedure aangaande advisering en besluitvorming kan het beste vastgelegd worden in de bomenverordening. In bijlage 5 zijn de passages over de monumentale bomen uit de bomenverordeningen van de stadsdelen Amsterdam-Noord en Oud-Zuid opgenomen.

Na vaststelling van de monumentale-bomenlijst hebben bewoners de mogelijkheid om formeel bezwaar tegen het besluit aan te tekenen.

Na besluitvorming moeten de mutaties worden doorgevoerd in het registratiesysteem van het stadsdeel.

6.6 Communicatie met bewoners

Met een monumentale-bomenbeleid kan het stadsdeel positief naar buiten treden. De meeste bewoners waarderen de toekenning van de monumentale status aan de meest bijzondere bomen in het stadsdeel. Aandacht voor de communicatie ligt dus voor de hand. Deze is allereerst noodzakelijk voor de particuliere eigenaren van monumentale bomen. Zij dienen zowel van het voornemen tot plaatsing op de lijst als van het uiteindelijke besluit op de hoogte te worden gebracht. Ook van de consequenties voor beheer en onderhoud en eventuele mogelijkheden voor financiële ondersteuning dienen zij in kennis gesteld te worden.

Communicatie is ook essentieel als bewoners in de gelegenheid worden gesteld om zelf bomen aan te melden. Momenten, doelgroepen en communicatiemiddelen zijn vooraf in het Plan van Aanpak opgenomen.

Het is niet alleen van belang het stadsdeel en de bewoners over start, voortgang en resultaten tijdens de inventarisatie te informeren, maar ook nadat de monumentale-bomenlijst is vastgesteld. Aan de monumentale bomen zelf kunnen informatieve en educatieve acties verbonden worden.

6.7 Actueel houden van de monumentale-bomenlijst

Als het stadsdeel een monumentale-bomenlijst heeft vastgesteld, dient de lijst regelmatig te worden geactualiseerd. Minimaal één keer per jaar moet de lijst geactualiseerd worden aan de hand van de mutaties die zich hebben voorgedaan: er kunnen nieuwe bomen voor

Een monumentale lijst vaststellen is het begin. Het actueel houden vraagt om een structurele aanpak binnen de organisatie. Bij de afweging van belangen staan soms ook monumentale bomen ter discussie. Zo is de iep (*Ulmus hollandica* 'Belgica') bij de pont op de noordoever van het IJ inmiddels gekapt vanwege de verbreding van het water.

handleiding monumentale bomen

de lijst aangemeld worden, de lijst potentieel monumentale bomen (zie hoofdstuk 7) dient regelmatig nagelopen te worden om te controleren of er bomen inmiddels aan het leeftijds criterium voldoen, maar er kunnen ook bomen zijn afgevallen.

Indien gekozen is voor een tijdelijk project voor de inventarisatie van de monumentale bomen, dan ligt het voor de hand in het eindadvies van dit project een voorstel voor het structureel regelen van het actueel houden van de lijst op te nemen.

7 Beheer, onderhoud, bescherming en communicatie

De monumentale status van een boom is niet vrijblijvend. Extra beschermings- en onderhoudsmaatregelen moeten deze bomen zo lang mogelijk behouden.

7.1 Beheer en onderhoud

Om een goed beeld te krijgen van de beheer- en onderhoudsmaatregelen die nodig zijn om de monumentale bomen zo lang mogelijk te behouden, is inzicht nodig in de toestand waarin de bomen verkeren. Idealiter wordt van elke boom eerst vastgesteld welke incidentele verbeteringen in groeiplaats en/of de boom zelf gewenst zijn. Vervolgens moet vastgesteld worden welke structurele, onderhouds- en beheermaatregelen nodig zijn om de monumentale bomen in zo goed mogelijke conditie te houden.

De volgende punten zijn daarbij van belang:

- onderzoek naar de staat van de monumentale bomen. Hiermee moet duidelijk worden: welke incidentele beheermaatregelen nodig zijn om de groeiomstandigheden en de gezondheidstoestand te optimaliseren (inhaalslag); welke structurele beheermaatregelen gewenst zijn, inclusief richtlijnen voor de beheerders; welke kosten verbonden zijn aan de incidentele maatregelen en een schatting van de kosten voor het structurele beheer- en onderhoud; Het onderzoek kan in eigen beheer of door een extern bureau worden gedaan. Voor de inhaalslag kan een prioriteitenlijst gemaakt worden om de kosten van de incidentele verbeteringen (de inhaalslag) te spreiden en/of te beperken;
- alle beheer- en onderhoudsmaatregelen van monumentale bomen duidelijk vastleggen in het beheersysteem van het stadsdeel;
- op de begroting structureel een bedrag reserveren voor beheer en onderhoud van de monumentale bomen;
- de monumentale bomen regelmatig schouwen. Er is een wettelijke zorgplicht om bomen periodiek te schouwen. Voor monumentale bomen kan een frequentie van een keer in de twee jaar worden aangehouden. Particuliere eigenaars hebben eveneens deze verantwoordelijkheid. Stadsdelen kunnen in opdracht van de eigenaar deze keuring op zich nemen en de resultaten van de schouw aan de eigenaar sturen. Omdat andere stadsdelen ook monumentale bomen in hun beheer hebben, is het te overwegen voor deze schouw samenwerking te zoeken met andere stadsdelen om één team de schouw uit te laten voeren;
- op potentieel monumentale bomen en toekomstbomen (zie hoofdstuk 4) ook het beheer- en onderhoudsregime van de monumentale bomen van toepassing laten zijn.

7.2 Bescherming en bestemmingsplan

De monumentale status krijgt echt waarde als deze niet vrijblijvend is. Door zekerheden in te bouwen in procedures en de bomen juridisch te beschermen kan de status gehandhaafd worden en kunnen eventueel sancties worden opgelegd. De volgende maatregelen worden hiervoor aanbevolen:

- voor de aanvraag voor een kapvergunning van een monumentale boom advies vragen aan de adviescommissie of werkgroep die de monumentale-bomenlijst bijhoudt;
- de kapvergunning goed laten keuren door de stadsdeelraad;
- herplantplicht voor monumentale bomen instellen met een vervangende, groot formaat boom (met inachtneming van technische en financieel redelijke grenzen);
- het opnemen van een apart hoofdstuk over monumentale bomen in de bomenverordening (zie voor voorbeelden: bijlage 5).

Ook de model bomenverordening 2003 van de centrale stad bevat drie artikelen die hierop betrekking hebben en die integraal overgenomen kunnen worden;

- instelling, samenstelling en taken van een Adviescommissie monumentale bomen vastleggen in een door het Dagelijks Bestuur vastgesteld reglement (zie bijlage 4);
- voorschriften voor de boombescherming opnemen in bouwverordeningen. Deze voorschriften kunnen dan eenvoudig in iedere bouwvergunning overgenomen worden zodat voorkomen kan worden dat tijdens bouw schade ontstaat aan de bomen. Denk hierbij aan bescherming van stam, kroon én wortelgestel tegen fysieke beschadiging, maar ook tegen grote wijzigingen van de grondwaterstand;
- de mogelijkheid onderzoeken om een fonds monumentale bomen in het leven te roepen (zie paragraaf 7.4);
- de locaties van (potentieel) monumentale bomen en toekomstbomen opnemen in het bestemmingsplan. Hieronder wordt daar nader op ingegaan.

Een manier om (monumentale) bomen wettelijk te beschermen is opname in het bestemmingsplan. Door het in de voorschriften opnemen van een specifieke aanduiding 'monumentale boom', 'toekomstboom' of kortweg 'boom' wordt op een eenduidige wijze de bestemming van de locatie vastgelegd. Daarbij is het van belang uit te gaan van de optimale groeiplaats van de boom, rekening houdend met de toekomstige maximale ruimte die kroon en wortelstelsel innemen. Hiermee wordt niet alleen de boom beschermd, maar ook de locatie van de boom vastgelegd. Daardoor biedt het bestemmingsplan de mogelijkheid plaatsen te reserveren voor bomen — ook als deze plaatsen nog niet beplant zijn. Alleen opname in het bestemmingsplan is echter niet voldoende.

De gemeente Enschede heeft samen met het kapvergunningenbeleid de bescherming van de groeiplaats van bomen in de voorschriften van het bestemmingsplan opgenomen. Zie bijlage 6 voor de juridische regeling die geldt voor alle bomen waarvoor een kapvergunning moet worden aangevraagd, en daarmee niet alleen betrekking heeft op monumentale bomen.

Ook stadsdeel Westerpark is van plan de locaties voor zijn toekomstbomen in bestemmingsplannen op te nemen. Als pilot heeft het stadsdeel een ontwerpbestemmingsplan opgesteld voor de toekomstboom die geplant moet worden op de Martin Vlaarkade. Tot slot: het is ook mogelijk groene waardevolle objecten zoals tuinen of parken onder de monumentenverordening te brengen. Het Vondelpark is op deze wijze beschermd. Ook dan wordt in een vroeg stadium rekening gehouden met groen van buitengewone waarde. Dit gebeurt echter nog maar weinig.

7.3 Monumentale bomen op particulier terrein

Als bomen in particulier bezit monumentaal verklaard worden, heeft dit consequenties voor de eigenaren (bewoners). Een kapvergunning wordt in principe niet verstrekt en de kosten om de boom in goede conditie te houden kunnen flink oplopen.

Het stadsdeel heeft drie mogelijkheden:

- 1 de particuliere eigenaar van een monumentale boom krijgt het aanbod om het onderhoud en de controle door het stadsdeel te laten verzorgen. Dit is een eenvoudige regeling en ligt voor de hand als het om weinig bomen gaat. Probleem is wel dat de gemeente in beginsel dan altijd aansprakelijk is voor eventuele schade. Alleen als dit nadrukkelijk anders is overeengekomen, kan de gemeente aansprakelijkheid voorkomen;
- 2 een bijdrageregeling voor het onderhoud in het leven roepen voor particuliere eigenaren van monumentale bomen. Dit vergt meer voorbereiding omdat er een subsidieregeling uitgewerkt moet worden en elke aanvraag door het stadsdeel behandeld moet worden. Vooral in een stadsdeel met veel particuliere monumentale bomen is deze oplossing te overwegen: het vraagt minder zorg en de kosten zijn beter te beheersen;
- 3 geen vergoeding en geen onderhoud aanbieden.

7.4 Herplant en bomenfonds

Het is aan te bevelen in de boomverordening een herplantplicht op te nemen voor monumentale bomen in de openbare ruimte indien deze onverhoopt toch verloren gaan. Dit kan met een zoveel mogelijk gelijkwaardige herplant.

Er kunnen redenen zijn om voor de nieuwe boom een andere locatie vast te stellen. Liefst wordt aan deze boom wel de status 'toekomstboom' gegeven (zie hoofdstuk 4) zodat deze alle zorg en onderhoud krijgt om uit te kunnen groeien tot een nieuwe monumentale boom. Het is ook mogelijk een financiële compensatie op te leggen. Indien een monumentale boom om andere dan veiligheids- of gezondheidsredenen gekapt moet worden, kan de veroorzaker verplicht worden een bedrag overeenkomstig de waarde van de boom (berekend conform de richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen) te betalen. Deze waarde kan hoger zijn dan de kosten van een zo groot mogelijke vervangende boom.

Het stadsdeel kan overwegen een fonds Monumentale bomen in te stellen. Bedragen die gestort worden als gevolg van het opleggen van een herplantplicht kunnen uitsluitend worden aangewend voor het financieren van de herplant van monumentale bomen en toekomstbomen (zie hoofdstuk 4). Alleen als het Bomenfonds ook met andere gelden is gevuld, kan dit fonds voor onderhoud worden gebruikt. Deze herplantgelden moeten duidelijk onderscheiden worden van andere gelden.

Ook kan besloten worden uit het Bomenfonds een bijdrage te verstrekken aan particuliere eigenaren van monumentale bomen ter bestrijding van de kosten van achterstallig onderhoud. Voor het opzetten van een lokaal Bomenfonds heeft de Bomenstichting een handleiding geschreven. Zie hiervoor: bijlage 8.

Stadsdeel Oud-Zuid heeft al een Bomenfonds ingesteld. De voordracht tot instelling van dit fonds is opgenomen in bijlage 7.

7.5 Communicatie over monumentale bomen

Monumentale bomen lenen zich uitstekend voor verdere profilering. Aandacht voor de monumentale bomen houdt het onderwerp levend(ig) en voegt iets toe aan de belevingswaarde van deze bomen. Middelen voor meer publiciteit zijn bijvoorbeeld:

- een boekje over de monumentale bomen in het stadsdeel;
- een wandel- en/of fietsbomenroute;
- een top tien van monumentale bomen in het stadsdeel die speciaal aandacht krijgen en voorzien worden van een plaquette en zitbank;
- een bordje bij monumentale bomen met de naam en bij de meest bijzondere exemplaren ook nog informatie over de historie of een passend gedicht;
- een bordje bij herdenking/herinneringsbomen of monumentale bomen die bij een speciale gelegenheid zijn geplant, met daarop de reden voor de aanplant;
- bij kap de stam van de boom laten staan voor educatieve doeleinden of voor een kunstzinnige bestemming;
- de adoptie van een monumentale boom/bomen door scholen;
- het publiceren van de monumentale bomen met foto's op de website van het stadsdeel;
- een elektronische nieuwsbrief over bomen in het stadsdeel waar bewoners zich per e-mail op kunnen abonneren. Via het Amsterdams Stadsblad kan ook een regelmatig terugkerende rubriek gestart worden, bijvoorbeeld de 'Monumentale boom van de maand', waarin telkens één boom van de lijst nader belicht wordt;
- het rapporteren over inspecties van monumentale bomen;
- het informeren over wijzigingen die zich in de loop van de tijd in de monumentale-bomenlijst voordoen.

Het is aan te bevelen eerst een communicatieplan monumentale bomen op te stellen. Dit plan bevat de doelen en de gekozen communicatieactiviteiten, een planning over de uitvoering, de doelgroepen waarop de communicatieactiviteiten gericht worden, de organisatie, degenen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de activiteiten en een financiële paragraaf.

8 Een indicatie van inzet en kosten

Indicatie van incidentele kosten van een inventarisatie van monumentale bomen: voorbeeld stadsdeel Amsterdam-Noord

Plan van Aanpak	(± 60 uur, extern)	€ 5.300
organisatiekosten		€ 3.000
foto's	(uitbesteed aan fotograaf)	€ 9.000
projectleider	(250 uur, extern)	€ 23.800
communicatie	(folder)	€ 2.400
beoordelingscommissie	PM	
inzet	geschat op ongeveer 60 à 80 uur/commissielid	
secretariaat	(globale schatting) 300 uur	

De totale kosten voor het inventarisatieproject in stadsdeel Amsterdam-Noord bedroegen ± € 43.000,- (uitvoering 2001/2002).

De uren van de medewerkers van het stadsdeel (secretariaat, twee leden van de beoordelingscommissie en inzet van de afdeling Communicatie) zijn in het project als PM-posten opgenomen en niet gekapitaliseerd.

De materiële kosten zoals print-, kopieer-, verzend-, reis-, telefoon-, vergaderkosten, kleine materialen e.d. en de kosten van bijvoorbeeld een filmpje voor het videojournaal zijn uit de reguliere budgetten van de desbetreffende afdelingen betaald.

De drie bewoners in de beoordelingscommissie waren vrijwilligers. De kosten voor een attentie en etentje zijn in de organisatiekosten verwerkt.

Indicatie van incidentele kosten voor onderhoud en beheer

onderzoek naar de 'uitgangssituatie' van monumentale bomen

groeiplaatsonderzoek

€ 65,-/groeiplaats bij meer dan één groeiplaats

€ 85,-/groeiplaats bij één groeiplaats

boomonderzoek

€ 230,- voor een locatie met meer dan 10 bomen

€ 160,- voor een locatie van 2 - 1- bomen

€ 90,- voor de locatie van een solitair

bemonstering

€ 70,- per bladmonster

€ 45,- per bodemmonster

(Bron: bijdragetabel van het Bomenfonds van de Bomenstichting)

herstelwerkzaamheden

groeiplaatsverbetering

Afhankelijk van het aantal bomen per locatie tussen de

€ 70,-/boom (bij een groep van meer dan 10 bomen) en

€ 275,-/boom (solitair) exclusief bemesting

De bemestingskosten bedragen tussen de

€ 25,-/boom (bij een groep van meer dan 10 bomen) en

€ 70,-/boom (solitair)

bescherming van de groeiplaats

Afhankelijk van het aantal bomen per locatie tussen de

€ 60,-/boom (bij een groep van meer dan 10 bomen) en

€ 135,-/boom (solitair)

kroonsnoei (herstel- en stabilisatiesnoei)

Afhankelijk van het aantal bomen per locatie tussen de

€ 68,-/boom (bij een groep van meer dan 10 bomen) en

€ 275,-/boom (solitair)

kroonverankering

€ 90,-/verankering

(Bron: bijdragetabel van het Bomenfonds van de Bomenstichting)

Indicatie van de structurele onderhoudskosten van monumentale bomen

Een indicatie voor de structurele onderhoudskosten van een monumentale boom, inclusief een tweejaarlijkse schouw, is ongeveer € 105,- per jaar.

(bedrag afgeleid van het Stedelijk Beheerplan Straatboombeplanting van de gemeente Den Haag en schatting stadsdeel Amsterdam-Noord).

Indicatie van de structurele inzet en de kosten van de organisatie

Adviescommissie

Adviescommissie € 3.000,-/jaar op basis van een vergaderfrequentie van 6 keer per jaar bij een vergoeding van € 75,- per lid en een samenstelling van vier leden en inclusief reis- en administratiekosten.

Secretariaat

De structurele inzet door het stadsdeel voor administratieve ondersteuning voor het actueel houden van de monumentale lijst wordt op basis van de ervaringen in de stadsdelen Amsterdam-Noord en Oud-Zuid geschat op ongeveer 250 uur/jaar. Bij een uurbedrag van € 50,- komt het totaal per jaar op € 12.500,-.

Communicatie

In paragraaf 7.5 wordt aanbevolen om de monumentale bomen in het stadsdeel onder de aandacht te brengen. Er zijn diverse suggesties gedaan die uiteenlopende financiële consequenties hebben. Een bedrag kan daarom moeilijk genoemd worden. In een communicatieplan worden de keuzes met bijbehorende planning uitgewerkt en de kosten vastgesteld.

Ter indicatie: stadsdeel Amsterdam-Noord is door de 'Beoordelingscommissie Inventarisatie monumentale bomen' geadviseerd om een bedrag van € 25.000,- te reserveren om de uitvoering van enkele communicatie-activiteiten over monumentale bomen mogelijk te maken. De definitieve toewijzing en besteding van de middelen vinden plaats op basis van een communicatieplan.

Bijlage

1 Gevoerde gesprekken en gebruikte informatiebronnen

Gevoerde gesprekken/geconsulteerde personen

- Anton Dekker, gemeente Apeldoorn (telefonisch/schriftelijk)
- Ben van Duinen, gemeente Dordrecht; 3 februari 2003 (telefonisch)
- Peña Espeleta Calavia, stadsdeel Oud-Zuid (telefonisch/e-mail)
- Rinus Hof, stadsdeel Slotervaart/Overtoomse Veld; 6 december 2002
- Johan de Jong, gemeente Breda (telefonisch/e-mail)
- Edwin Koot, Bomenstichting; 9 december 2002
- Jos Koppen, stadsdeel ZuiderAmstel; 11 december 2002
- Alex Piepenbrock, stadsdeel Westerpark; 29 november 2002
- Maarten Windemuller; Dienst Stedelijke Ontwikkeling en Beheer, gemeente Enschede (telefonisch)
- Henk Wijnen; contactpersoon voor de Bomenstichting voor monumentale bomen voor de omgeving Eindhoven. Heeft diverse inventarisaties uitgevoerd (telefonisch/e-mail)
- Jeroen Witkamp, stadsdeel Amsterdam Centrum; 6 februari 2003

Gebruikte informatiebronnen

- Als de bomen in Den Haag konden spreken door Karin Anema; Uitgeverij UNIEPERS/Gemeente Den Haag dienst Stadsbeheer, 2000
- Ontwerpbestemmingsplan Toekomstboom Martin Vlaarkade, concept d.d. 5 maart 2001; stadsdeel Westerpark
- Betere bescherming van bomen in bestemmingsplannen. Inzending van de gemeente Enschede voor de prijsvraag 'Beste Bomenidee 2002', 11 september 2002
- Bomenfonds, de Bomenstichting en Monumentale Bomen; folder Bomenstichting, mei 2001
- Bomenstructuurplan stadsdeel Amsterdam-Noord, februari 1997
- Bomenverordening stadsdeel Amsterdam-Noord 2003
- Bomenverordening stadsdeel Oud-Zuid 2001
- Bijzondere bomen in Apeldoorn; Nota gemeente Apeldoorn, 1991
- Model gemeentelijk bomenfonds; Bomenstichting, september 2002
- Modelverordening ter bescherming van houtopstanden in Amsterdam 2002; Dienst Ruimtelijke Ordening - Planteam Openbare Ruimte, Groen en Stadsecologie, november 2002 (concept)
- Notitie Toekomstbomen; Alex Piepenbrock, stadsdeel Westerpark, 2001
- Plan van aanpak Inventarisatie monumentale bomen in stadsdeel Amsterdam-Noord, 20 april 2001
- Monumentale bomen in Amsterdam-Noord: Advies van de beoordelingscommissie 'Inventarisatie monumentale bomen', oktober 2002
- Reglement adviescommissie monumentale bomen 2003 stadsdeel Amsterdam-Noord
- Reglement Adviescommissie Monumentale Houtopstanden stadsdeel Amsterdam Oud-Zuid, 2002
- Visser, B., Bomen in bestemmingsplannen; Tuin & Landschap 13, 2001, p. 29
- Waardevolle bomen Amsterdam; gemeente Amsterdam, juni 1989
- Wandelen langs levende monumenten in Den Haag; Gemeente Den Haag - dienst Stadsbeheer, juli 1999

Bijlage

2 Inhoudsopgave Plan van Aanpak 'Inventarisatie monumentale bomen in stadsdeel Amsterdam-Noord'

- 1 Inleiding
- 2 Werkwijze
  - Algemeen
  - Verankering in beleid: randvoorwaarden en uitgangspunten
  - Beoordelingscriteria
  - Aanpak
- 3 Organisatie
  - Uitvoering: taken en verantwoordelijkheden
  - Beoordelingscommissie: samenstelling en taken
  - Consultatie
  - Taken projectleider
  - Besluitvorming
- 4 Communicatie
  - Met wie?
  - Media
- 5 Planning, inzet en financiën
  - Planning
  - Inzet
  - Financiën

BIJLAGE 1: Geraadpleegde schriftelijke informatiebronnen en personen

BIJLAGE 2: Bestuursopdracht Inventarisatie monumentale bomen

Bijlage

3 Voorbeeld registratieformulier stadsdeel Amsterdam-Noord

MONUMENTALE BOMEN AMSTERDAM-NOORD

Algemene gegevens

Locatie: Adelaarsweg / Reigerweg

(POVO) nummer:

Wijk:

Vogelbuurt / IJplein; Midden

Eigendom:

Stadsdeel Noord

Vaststelling raadsbesluit:

6 november 2002

Foto:

16

Wetenschappelijke naam:

Ulmus hollandica 'Belgica';

Nederlandse naam:

Hollandse iep

Plantjaar (geschat):

1910

Stamomtrek op 1,30 boven het maaiveld:

2,60 en 2,80 m

Plantwijze:

In bosplantsoen

Boomvorm:

rond

Aantal bomen:

2

Zomer

Winter

categorie	voorbeelden
Natuur-, milieu-, educatiewaarde	
Landschappelijke waarde	
Cultuurhistorische waarde	Markeringsboom
Esthetische waarde of stadsschoon	
Dendrologische waarde	
Monumentale waarde	Bomen ouder dan 50 jaar

opmerkingen:	kaart
Markeringsbomen, zijn overgebleven van de oude bomenstructuur van de Adelaarsweg	
conditie: goed	

Bijlage

4 Reglementen van de Adviescommissie monumentale bomen van de stadsdelen Amsterdam-Noord en Oud-Zuid

'Reglement adviescommissie monumentale bomen 2003' stadsdeel Amsterdam-Noord

Artikel 1 Taak van de commissie

De commissie adviseert de Stadsdeelraad en het Dagelijks Bestuur over:

- de plaatsing van bomen op de lijst van monumentale bomen en het actueel houden van de lijst;
- de beoordeling van een aanvraag om een kapvergunning voor een monumentale boom;
- communicatie over monumentale bomen;
- beheer en onderhoud van monumentale bomen;
- alle zaken betrekking hebbende op monumentale bomen, of bomen die daarvoor binnen redelijke termijn in aanmerking komen.

De Stadsdeelraad en het Dagelijks Bestuur geeft bij de vraag om advies aan binnen welke termijn het advies dient te worden geleverd.

Indien het gevraagde advies niet binnen de gestelde termijn wordt uitgebracht wordt de commissie geacht niet te kunnen adviseren, en wordt besloten zonder advies van de commissie.

Artikel 2 Benoeming voorzitter en leden/samenstelling van de commissie

De commissie bestaat uit minimaal twee en maximaal vier plaatsvervangend leden.

Voor benoeming tot voorzitter of tot lid (of plaatsvervangers) komen in aanmerking bewoners van Stadsdeel Noord en groendeskundigen. Uitgesloten van lidmaatschap van de commissie zijn ambtenaren van het stadsdeel, diegene die een middellijk of onmiddellijk eigen belang hebben bij de aan de adviescommissie voorgelegde adviesaanvragen, en leden van de stadsdeelraad of het Dagelijks Bestuur.

De commissie bestaat uit een voorzitter en drie leden, alsmede een plaatsvervangend voorzitter en drie plaatsvervangende leden. De commissie wordt door het Dagelijks Bestuur benoemd.

In geval van ziekte of afwezigheid anderszins kan de voorzitter of een lid van de commissie worden vervangen door de plaatsvervangend voorzitter of een plaatsvervangend lid.

Artikel 3 De secretaris

De commissie wordt door een ambtenaar, door het Dagelijks Bestuur daartoe aangewezen, als secretaris terzijde gestaan.

Artikel 4 Zittingsduur en ontslag

De leden van de commissie worden benoemd voor een periode van twee jaar, met de mogelijkheid van herbenoeming.

Een lid kan te allen tijde ontslag nemen en deelt dit schriftelijk mee aan het Dagelijks Bestuur.

Een lid kan tussentijds worden ontslagen door het Dagelijks Bestuur op voordracht van de commissie zelf. Dit ontslag wordt niet verleend, dan nadat de betrokkene in de gelegenheid is gesteld door het Dagelijks Bestuur te worden gehoord.

De zittingsperiode van de commissie loopt per jaar van 1 januari tot 1 januari.

Artikel 5 Werkwijze van de commissie

De commissie vergadert tenminste eenmaal per 12 weken, en voorts zo dikwijls als de voorzitter dit nodig oordeelt, in de regel in het stadsdeelhokantoor of in een andere locatie van het stadsdeel.

De secretaris bereidt na overleg met de voorzitter de agenda en de vergaderstukken voor de vergadering van de commissie voor.

De secretaris roept de leden namens de voorzitter schriftelijk tot de vergadering op.

De secretaris zendt namens de voorzitter, spoedeisende vergaderingen uitgezonderd, zoveel mogelijk ten minste tien dagen, waarin opgenomen twee weekenden, voor een vergadering de leden een schriftelijke oproep onder vermelding van de dag, tijd en plaats van de vergadering, vergezeld door de vergaderstukken. Ieder lid tekent voor deelneming aan de vergadering de presentielijst.

Het lid dat de presentielijst niet heeft getekend, kan niet deelnemen aan enige stemming.

De vergadering wordt niet geopend voordat blijktens de presentielijst minimaal twee van de zitting hebbende leden aanwezig zijn.

Indien het tijdstip waarop de vergadering zou aanvangen, blijktens de presentielijst niet het vereiste aantal leden is opgekomen, stelt de voorzitter vast dat de vergadering niet kan worden gehouden, en sluit de bijeenkomst.

Artikel 6 Beraadslagingen uitbrengen van het advies

De commissie beraadslaagt en beslist in vergadering over de door haar schriftelijk uit te brengen adviezen. De commissie beslist bij meerderheid van stemmen over het uit te brengen advies. Indien het nodig is over een uit te brengen advies bij wijze van stemming te beslissen, wordt mondeling gestemd.

handleiding monumentale bomen

Het advies houdt in:

- de namen van de voorzitter, de ter vergadering aanwezige leden, alsmede de leden die afwezig waren;
- een motivering;
- een voorstel aan de stadsdeelraad of Dagelijks Bestuur voor de te nemen beslissing.

Het advies wordt door de voorzitter en de secretaris van de commissie ondertekend.

Het advies wordt onder meezending van eventueel door de commissie ontvangen adviezen van externe deskundigen, tijdig aan de stadsdeelraad of het Dagelijks Bestuur uitgebracht.

Artikel 7 Openbaarheid van de vergadering

De vergaderingen van de commissie zijn niet openbaar

In bijzondere gevallen kan de voorzitter van de commissie, in overeenstemming met de meerderheid van de commissie besluiten in het openbaar te vergaderen.

De commissie kan ambtenaren van het stadsdeel of externe deskundigen of andere derden uitnodigen voor het geven van inlichtingen de vergaderingen van de commissie geheel of gedeeltelijk bij te wonen.

Artikel 8 Uitleg reglement

Over aangelegenheden waarin dit reglement niet voorziet, beslist de voorzitter van de commissie.

Dit reglement kan worden aangehaald als Reglement Adviescommissie Monumentale Bomen.

Artikel 9 Vergoeding commissieleden

De commissieleden ontvangen van het stadsdeel elk een vergoeding van € 75,- per vergadering.

'Reglement Adviescommissie monumentalehoutopstanden' stadsdeel Oud-Zuid

Hoofdstuk 1 taak en samenstelling van de commissie

Artikel 1 Taak van de commissie

De commissie adviseert het Dagelijks Bestuur over:

- a. de plaatsing van houtopstanden op de lijst van monumentale houtopstanden;
- b. de beoordeling van een aanvraag om een vergunning voor het vellen van op de lijst van monumentale houtopstanden geplaatste houtopstanden;
- c. de beoordeling van een subsidieaanvraag als bedoeld in de Subsidieverordening monumentale houtopstanden Amsterdam Oud Zuid 2002.

Indien het Dagelijks Bestuur advies vraagt, geeft het daarbij aan binnen welke termijn het advies wordt verwacht.

Indien een gevraagd advies niet binnen de door het Dagelijks Bestuur gestelde termijn(en), als bedoeld in lid 2, kan worden uitgebracht en uitstel niet haalbaar is, wordt de commissie geacht niet te kunnen adviseren.

Artikel 2 Benoeming voorzitter en leden

Samenstelling van de commissie

1. Voor benoeming tot voorzitter of tot lid (of plaatsvervangers) komen in aanmerking groendeskundigen die niet werkzaam zijn voor het stadsdeel en of geen middellijk of onmiddellijk eigen belang hebben bij de aan de adviescommissie voorgelegde adviesvragen.
2. De commissie bestaat uit een voorzitter en twee leden (alsmede een plaatsvervangend voorzitter en twee plaatsvervangende leden) allen door het Dagelijks Bestuur benoemd.
3. In geval van ziekte of afwezigheid anderszins kan de voorzitter of een lid van de commissie worden vervangen door de plaatsvervangend voorzitter of een plaatsvervangend lid.

Artikel 3 Secretaris

De commissie wordt door een ambtenaar, door het Dagelijks Bestuur daartoe aangewezen, als secretaris terzijde gestaan.

Artikel 4 Zittingsduur en ontslag

1. De leden van de commissie worden benoemd voor een periode van twee jaar, met de mogelijkheid van herbenoeming.
2. Een lid kan te allen tijde ontslag nemen en deelt dit schriftelijk mee aan het Dagelijks Bestuur.
3. Een lid kan tussentijds worden ontslagen door het Dagelijks Bestuur op voordracht van de commissie zelf.
4. Dit ontslag wordt niet verleend dan nadat de betrokkene in de gelegenheid is gesteld door het Dagelijks Bestuur te worden gehoord.
5. De zittingsperiode van de commissie loopt per jaar van 1 januari tot 1 januari.

2 werkwijze van de commissie

Artikel 5 Tijdstip en plaats van de vergadering

De commissie vergadert tenminste eenmaal per zes weken, en voorts zo dikwijls als de voorzitter dit nodig oordeelt, in de regel in het stadsdeeltkantoor of in een andere locatie van het stadsdeel.

Artikel 6 Vorbereiding/oproep van de leden tot de vergadering

1. De secretaris bereidt na overleg met de voorzitter de agenda en de vergaderstukken voor de vergadering van de commissie voor.
2. De secretaris roept de leden namens de voorzitter schriftelijk tot de vergadering op.

3. De secretaris zendt namens de voorzitter, spoedeisende vergaderingen uitgezonderd, zoveel mogelijk ten minste tien dagen, waarin opgenomen twee weekeinden, voor een vergadering de leden een schriftelijke oproep onder vermelding van de dag, tijd, en plaats van de vergadering.

Artikel 7 Het tekenen van de presentielijst

1. Ieder lid tekent voor deelnemen aan de vergadering de presentielijst.
2. Het lid dat de presentielijst niet heeft getekend, kan niet deelnemen aan enige stemming.

Artikel 8 Quorum

De vergadering wordt niet geopend voordat blijkt de presentielijst meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden aanwezig is.

Indien op het tijdstip waarop de vergadering zou aanvangen, blijkt de presentielijst niet het vereiste aantal leden is opgekomen, stelt de voorzitter vast, dat de vergadering niet kan worden gehouden en sluit de bijeenkomst. De voorzitter houdt hierbij rekening met onvoorziene omstandigheden.

Artikel 9 Beraadslagingen/uitbrengen van het advies

1. De commissie beraadslaagt en beslist in vergadering over de door haar schriftelijk uit te brengen adviezen.
2. De commissie beslist bij meerderheid van stemmen over het uit te brengen advies. Indien het nodig is over een uit te brengen advies bij wijze van stemming te beslissen wordt mondeling gestemd.
3. Het advies houdt in:
  - a. de namen van de voorzitter, en de ter vergadering aanwezige leden, alsmede van de leden die afwezig waren;
  - b. een motivering;
  - c. een voorstel aan het Dagelijks Bestuur voor de te nemen beslissing.
4. Het advies wordt door de voorzitter en de secretaris van de commissie ondertekend.
5. Het advies wordt, onder meezending van eventueel door de commissie ontvangen adviezen van externe deskundigen, tijdig aan het Dagelijks Bestuur uitgebracht.

Artikel 10 Openbaarheid vergadering

1. De vergaderingen van de commissie zijn niet openbaar.
2. In bijzondere gevallen kan de voorzitter van de commissie, in overeenstemming met het gevoelen van de meerderheid van de commissie, besluiten in het openbaar te vergaderen.
3. De commissie kan ambtenaren van het stadsdeel of externe deskundigen uitnodigen voor het geven van inlichtingen de vergaderingen van de commissie geheel of gedeeltelijk bij te wonen.

3 slotbepalingen

Artikel 12 Uitleg reglement

Over aangelegenheden waarin dit reglement niet voorziet, beslist de voorzitter van de commissie.

Artikel 13 Citeertitel

Dit reglement kan worden aangehaald als Reglement Adviescommissie monumentale houtopstanden.

Bijlage

5 Passages monumentale bomen uit de bomenverordeningen van de stadsdelen Amsterdam-Noord en Oud-Zuid

Hoofdstuk 'monumentale bomen' uit de bomenverordening 2003 van stadsdeel Amsterdam-Noord

Artikel 20 Kapvergunning monumentale bomen

Voor een als zodanig door het Rijk, Provincie, Gemeente of Stadsdeel geregistreerde monumentale boom wordt in principe geen kapvergunning afgegeven.

Een kapvergunning voor een monumentale boom wordt slechts afgegeven na advisering door de adviescommissie monumentale bomen.

Artikel 21 De lijst monumentale bomen

1. Er is een lijst van monumentale bomen. De lijst vermeldt de plaatselijke aanduiding, de tenaamstelling van de eigenaar en een beschrijving van de boom. Tevens worden één of meer foto's en een kaart bijgevoegd met daarop aangeduid de situering van de monumentale boom. Een boom is monumentaal als deze vermeld is op de lijst van monumentale bomen.

2. Er is een adviescommissie monumentale bomen. De samenstelling, functioneren en werkwijze daarvan zijn vastgelegd in het Reglement adviescommissie monumentale bomen. Het Dagelijks Bestuur is bevoegd het Reglement te wijzigen.

3. De eigenaar van een boom die op de lijst staat, is verplicht schriftelijk aan het Dagelijks Bestuur mededeling te doen van:

- a. de eigendomsoverdracht van de boom;
- b. het geheel of gedeeltelijk tenietgaan van de boom anders dan door velling op grond van een verleende vergunning;
- c. de dreiging dat de boom geheel of gedeeltelijk teniet kan gaan als gevolg van voorgenomen werkzaamheden van welke aard dan ook.

De mededeling dient te geschieden binnen vier weken na de eigendomsoverdracht c.q. het geheel of gedeeltelijk tenietgaan, dan wel onmiddellijk indien sprake is van dreiging dat de boom geheel of gedeeltelijk teniet kan gaan.

Het Dagelijks Bestuur informeert onverwijld de adviescommissie monumentale bomen.

Artikel 22 Procedure

De Stadsdeelraad besluit, al dan niet op aanvraag van belanghebbenden, omtrent vaststelling of wijziging van de lijst met monumentale bomen. Indien de aanvraag wordt ingediend door een ander dan de eigenaar, wordt de eigenaar zo spoedig mogelijk van de aanvraag op de hoogte gesteld.

De Stadsdeelraad besluit over plaatsing op de lijst na het inwinnen van advies bij de adviescommissie monumentale bomen. Deze commissie kan bij het uitbrengen van haar advies verenigingen of stichtingen, die de bescherming van bomen tot hun statutaire doelstelling hebben, raadplegen.

De Stadsdeelraad besluit binnen een jaar na ontvangst van de in het eerste lid genoemde aanvraag. De Stadsdeelraad kan alleen gemotiveerd afwijken van het advies van de adviescommissie monumentale bomen. Het tweede en derde lid is niet van toepassing, indien de wijziging wordt veroorzaakt door:

- het bepaalde in artikel 22, lid 3, sub a en b;
- de uitvoering van een rechterlijke uitspraak;
- de verlening van een vergunning als bedoeld in artikel 2.

'Lijst van monumentale houtopstanden' uit de bomenverordening van stadsdeel Oud-Zuid

Artikel 2 Opstellen van de lijst

1. Het Dagelijks Bestuur stelt een lijst op van monumentale houtopstanden. De lijst vermeldt de plaatselijke aanduiding, de tenaamstelling van de eigenaar en een beschrijving van de houtopstand. Tevens worden één of meer foto's en een kaart bijgevoegd met daarop aangeduid de situering van de monumentale houtopstand.

2. Het Dagelijks Bestuur stelt een adviescommissie in op grond van artikel 92 van de Gemeentewet. Deze commissie adviseert over de plaatsing van houtopstanden op de lijst van monumentale bomen.

3. Het Dagelijks Bestuur stelt een reglement vast, waarin de samenstelling, functioneren en werkwijze van de adviescommissie wordt geregeld.

4. De eigenaar van een houtopstand die op de lijst staat, is verplicht schriftelijk aan het Dagelijks Bestuur mededeling te doen van:

- a. de eigendomsoverdracht van de houtopstand;
- b. het geheel of gedeeltelijk tenietgaan van de houtopstand anders dan door velling op grond van een verleende vergunning;

handleiding monumentale bomen

c. de dreiging dat de houtopstand geheel of gedeeltelijk teniet kan gaan als gevolg van voorgenomen werkzaamheden van welke aard dan ook.

De mededeling dient te geschieden binnen vier weken na de eigendomsoverdracht c.q. het geheel of gedeeltelijk tenietgaan, dan wel onmiddellijk indien sprake is van dreiging dat de houtopstand geheel of gedeeltelijk teniet kan gaan.

5. De stadsdeelraad stelt een regeling vast voor het subsidiëren van kosten van maatregelen die noodzakelijk zijn voor het duurzaam instandhouden van een monumentale houtopstand.

Artikel 3 Procedure

1. Het Dagelijks Bestuur besluit, al dan niet op aanvraag van belanghebbenden, omtrent vaststelling of wijziging van de lijst met monumentale houtopstanden. Indien de aanvraag wordt ingediend door een ander dan de eigenaar, stelt het Dagelijks Bestuur de eigenaar zo spoedig mogelijk van de aanvraag op de hoogte.

2. Het Dagelijks Bestuur besluit over plaatsing op de lijst na het inwinnen van advies bij de adviescommissie. Deze commissie kan bij het uitbrengen van haar advies verenigingen of stichtingen, die de bescherming van bomen tot hun statutaire doelstelling hebben, raadplegen.

3. Op de voorbereiding van de vaststelling en wijziging van de lijst met monumentale houtopstanden is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

4. Het Dagelijks Bestuur besluit binnen zes maanden na ontvangst van de in het eerste lid genoemde aanvraag.

5. Het tweede en derde lid is niet van toepassing, indien de wijziging wordt veroorzaakt door:

- het bepaalde in artikel 2, lid 4, sub a en b;
- de uitvoering van een rechterlijke uitspraak;
- de verlening van een vergunning als bedoeld in artikel 5, lid 1.

Artikel 4 Criteria monumentale houtopstanden

1. Bij de beslissing omtrent plaatsing van een houtopstand op de lijst wordt in ieder geval rekening gehouden met de ouderdom en de conditie van de houtopstand.

2. Tevens moet voldaan worden aan ten minste één van de volgende criteria:

- a. een voor de soort karakteristieke vorm;
- b. beeldbepalend voor de omgeving;
- c. verweven met de geschiedenis van de omgeving;
- d. bijzondere of zeldzame soort;
- e. zeldzaam door omvang of hoogte;
- f. cultuurhistorische waarde;
- g. natuurwetenschappelijke waarde;
- h. ecologische waarde.

Bijlage

6 Juridische regeling bescherming bomen in bestemmingsplannen gemeente Enschede

Bouwverbod	<p>a Het is verboden te bouwen ter plaatse van, dan wel binnen een afstand van 2 meter van de maximale kruinprojectie van bomen waarvoor bij het vellen of rooien ervan een kapvergunning moet worden aangevraagd zoals vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (bijlage E van deze voorschriften);</p> <p>b Dit verbod geldt niet indien een kapvergunning onherroepelijk rechtskracht heeft verkregen.</p>
Gebruiksverbod	<p>Het is verboden, met uitzondering van het bepaalde in artikel .... op en in de gronden ter plaatse van, dan wel binnen een afstand van 2 meter van de maximale kruinprojectie van bomen, waarvoor een kapvergunningplicht geldt, de navolgende werken en/of werkzaamheden uit te voeren:</p> <p>a het aanbrengen van boven- en ondergrondse transport-, energie- of communicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties en apparatuur;</p> <p>b het leggen van drainagebuizen;</p> <p>c het aanleggen en verharden van wegen, paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;</p> <p>d het verlagen, afgraven, ophogen of egaliseren van de bodem en/of gronden;</p> <p>e het wijzigen van de grondwaterstand door bevoeiing, (bron)bemaling, drainage of andere wijze;</p> <p>f het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op andere wijze van indrijven van voorwerpen in de grond.</p>
Uitzonderingen	<p>Het in artikel ..... gestelde verbod is niet van toepassing op:</p> <p>a normale onderhouds- en beheerswerkzaamheden, gericht op en noodzakelijk voor de instandhouding van het onderhavige plangebied;</p> <p>b werken en/of werkzaamheden, die op het tijdstip waarop het bestemmingsplan onherroepelijk van kracht is, in uitvoering zijn</p> <p>mits het verrichten van deze handelingen niet de dood of ernstige beschadiging of ontsiering van de boom tot gevolg (kunnen) hebben.</p>
Vrijstelling	<p>Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het in artikel ..... en ..... gestelde verbod, indien wordt aangetoond dat door het bouwen en/of gebruik van de gronden de conditie, levensverwachting, groeiplaats en (beeld) kwaliteit van de boom niet wordt aangetast.</p> <p>Ten behoeve van het verlenen van de vrijstelling kunnen burgemeester en wethouders een bomen effect rapportage verlangen, waaruit blijkt dat de bouw of werken en/of werkzaamheden geen onevenredige gevolgen hebben voor de levensvatbaarheid en de ruimtelijke, monumentale of ecologische betekenis van de boom.</p> <p>Burgemeester en wethouders zijn tevens bevoegd bij het toepassen van de vrijstelling nadere eisen te stellen ten aanzien van de situering en afmetingen van bouwwerken en de aard van de verhardingen.</p>

Bijlage

7 Subsidieregeling monumentale houtopstanden en instelling Bomenfonds stadsdeel Oud-Zuid

Toelichting:

In de bomenverordening van stadsdeel Oud-Zuid wordt bijzondere aandacht geschonken aan de bescherming van monumentale houtopstanden. De kosten van het nemen van duurzame maatregelen om een monumentale houtopstand in stand te houden kunnen fors zijn. Daarom is in artikel 2, lid 5 van de bomenverordening van stadsdeel Oud-Zuid (zie bijlage 5) de mogelijkheid opgenomen voor particulieren om subsidie bij het stadsdeel aan te vragen als bijdrage in deze kosten. Deze subsidiëring is geregeld in onderstaande verordening.

In het kader van de bescherming en instandhouding van houtopstanden wordt in de bomenverordening de mogelijkheid geboden tot opleggen van een herplantplicht en, indien niet mogelijk, van een compensatieregeling in de vorm van storting van een bedrag in een te vormen Bomenfonds. Het fonds is door de stadsdeelraad Oud-Zuid ingesteld. Het Bomenfonds is technisch gezien een budgetnummer in de jaarbegroting. Het Bomenfonds wordt gebruikt om de groene structuur van het stadsdeel in stand te houden.

Subsidieverordening 'Particuliere Monumentale Houtopstanden Amsterdam Oud Zuid 2002'

Artikel 1 Subsidieregeling monumentale bomen

1. Het Dagelijks Bestuur is bevoegd een subsidie te verlenen als bijdrage in de kosten van maatregelen, die noodzakelijk zijn voor het duurzaam instandhouden van een monumentale houtopstand.
2. Onder duurzame maatregelen, als bedoeld in het eerste lid, worden mede begrepen:
  - a. kroonsnoei (herstel- en stabilisatiesnoei); b. kroonverankering; c. achterstallige snoei; d. groeiplaatsverbetering; e. grondverbetering; f. ziektebestrijding.
3. De subsidie wordt verstrekt aan:
  - a. de eigenaar van de grond waarop zich de monumentale houtopstand bevindt;
  - b. een natuurlijk- of rechtspersoon die krachtens een persoonlijk of zakelijk recht het feitelijke gebruik heeft van de grond waarop zich de monumentale houtopstand bevindt.

Artikel 2 Procedure subsidieaanvraag

1. Een aanvraag voor subsidie als bedoeld in artikel 1 lid 1 dient te worden ingediend op het daartoe door of namens het Dagelijks Bestuur vastgestelde formulier.
2. De aanvraag dient ondertekend te zijn door zowel de eigenaar als de gebruiker van de grond waarop zich de monumentale houtopstand bevindt.
3. Indien een aanvraag onvolledig is, dient de aanvrager deze aan te vullen binnen twee weken nadat daarom door of namens het Dagelijks Bestuur schriftelijk is verzocht.
4. Het Dagelijks Bestuur neemt geen beslissing op een subsidieaanvraag alvorens hierover het advies te hebben ingewonnen van de Adviescommissie monumentale houtopstanden.
5. Het Dagelijks Bestuur beslist op een aanvraag voor subsidie binnen acht weken na ontvangst van de volledige aanvraag.

Artikel 3 Hoogte van de subsidie

1. De Stadsdeelraad stelt jaarlijks een budget en het plafond daarvan vast voor de in artikel 1 bedoelde maatregelen. Daarbij zal een maximumbijdrage worden vastgesteld voor de maatregelen te verrichten aan een monumentale houtopstand.
2. De subsidie wordt alleen verstrekt voor de kosten, die vooraf door het Dagelijks Bestuur zijn goedgekeurd.
3. De subsidie wordt verstrekt onder de voorwaarden dat:
  - a. de maatregelen worden uitgevoerd door een deskundig boomverzorger;
  - b. de maatregelen binnen één jaar worden uitgevoerd;
  - c. de houtopstand in alle opzichten behoorlijk in stand wordt gehouden.
4. Aan het verstrekken van de subsidie kunnen door het Dagelijks Bestuur nadere voorwaarden worden gesteld.
5. In gevallen waarin deze regeling niet voorziet beslist het Dagelijks Bestuur.

Artikel 4 Subsidie-uitbetaling

1. De subsidie wordt uitbetaald indien:
  - a. het Dagelijks Bestuur is gebleken dat de maatregelen naar behoren zijn getroffen en
  - b. binnen vijftien maanden na toekenning van de bijdrage de rekening van de boomverzorger is overlegd.

Artikel 5 Het intrekken van de subsidie

1. De toekenning van de subsidie kan worden ingetrokken, indien:
  - a. degene aan wie de subsidie is toegekend ophoudt eigenaar te zijn of anderszins onbevoegd wordt over de houtopstand te beschikken;

handleiding monumentale bomen

- b. de houtopstand teniet is gegaan;
- c. niet wordt voldaan aan de bepalingen van deze subsidieregeling;
- d. niet wordt voldaan aan de voorwaarden gesteld bij toekenning van de subsidie;
- e. de eigenaar een privaatrechtelijke rechtspersoon is, die ontbonden wordt.

Artikel 6 Slotbepaling

1. Deze verordening kan worden aangehaald als Subsidieverordening Particuliere Monumentale Houtopstanden Amsterdam Oud Zuid 2002.
2. De Subsidieverordening Particuliere Monumentale Houtopstanden Amsterdam Oud Zuid 2002 treedt in werking op een nader door het Dagelijks Bestuur te bepalen datum.

Bijlage

8 Nuttige adressen en informatie

Bomenstichting
Oudegracht 201 bis
3511 NG Utrecht

t. 030 - 2303510
f. 030 - 2310331
e. info@bomenstichting.nl
www.bomenstichting.nl

Nuttige adressen voor boombeheerders 2002 - 2003

De Bomenstichting geeft dit boekje jaarlijks uit, met onder andere een lijst van boomverzorgingsbedrijven in Nederland, bureaus die technisch onderzoek en beleids- en juridisch advies leveren, namen en adressen van taxateurs van bomen, onderwijs en cursussen, groenvoorzieners en materialen. De opgenomen bedrijven ondersteunen de Bomenstichting financieel.

Dit boekje kan bij de Bomenstichting worden aangevraagd.

Bomenfonds

De Bomenstichting beheert sinds 1991 het Bomenfonds. Dit is een bijdrageregeling voor eigenaren van bomen die zijn opgenomen in het landelijk Register monumentale bomen. Een informatiefolder over dit fonds, waarin is opgenomen voor wie en waarvoor een bijdrage gegeven wordt, de bedragen en de aanvraag- en beoordelingsprocedure met aanvraagformulier, kan bij de Bomenstichting worden aangevraagd.

Voor bomen die niet in het landelijk Register zijn opgenomen bestaan geen (nationale) onderhoudsregelingen. Voor het opzetten van een lokale onderhoudsregeling voor particuliere bomen heeft de Bomenstichting een handleiding geschreven: het Model Gemeentelijk Bomenfonds. zie hierna.

Kiezen voor bomen, richtlijnen voor gemeentelijk beleid

Dit door de Bomenstichting uitgegeven boek gaat in op de randvoorwaarden voor goed bomenbeleid. Verschillende beleidsinstrumenten voor boombescherming zoals kapverordening in de APV, aparte bomenverordening, bestemmingsplan, aanlegvergunning, monumentenverordening en bestekken.

Het is bedoeld voor groenambtenaren en politici die het beleid voor bomen in hun gemeente willen verbeteren. Het is ook nuttig voor burgers en belangengroepen die hun gemeente met bruikbare adviezen willen stimuleren tot een beter bomenbeleid.

Model Gemeentelijk Bomenfonds

De Bomenstichting heeft deze informatiebrochure opgesteld voor het gebruik van een lokale subsidieregeling voor het duurzaam instandhouden van waardevolle bomen.

Nederlandse Vereniging Taxateurs van Bomen (NVTB)
Postbus 683
7300 AK Apeldoorn

t. 055 - 5999449
f. 055 - 5338844
e. info@boomtaxateur.nl
www.boomtaxateur.nl

De NVTB is een groeiende vereniging van boomdeskundigen die sinds 1993 op een professionele en onafhankelijke wijze schades aan bomen in beeld brengt. Regelmatig worden erkende boomtaxateurs ingeschakeld door gemeenten en provincies. De NVTB geeft ook richtlijnen uit voor het taxeren van bomen die verwerkt worden in een publicatie.

Richtlijnen 2001

Een uitgave van, en te bestellen bij de Nederlandse Vereniging Taxateurs van Bomen NVTB. De Richtlijnen is een officiële en openbare publicatie met informatie over waardebeoordeling van bomen. De NVTB past de methodiek van boomtaxaties (gebaseerd op de methode RAAD) aan, aan de modernste inzichten in boomverzorging. Ook actualiseert de NVTB de financiële aspecten van schade aan de hand van de indexcijfers van het CBS. De richtlijnen gelden als de deskundigste methodiek voor de wijze van vaststellen van de geldwaarde van bomen en worden door justitie erkend.

Hoofdstedelijk bomenconsulent
Hans Kaljee
Dienst Ruimtelijke Ordening
Planteam Openbare Ruimte, Groen en Stadsecologie
Jodenbreestraat 25
1011 NH AMSTERDAM
t. 020 - 5527746
f. 020 - 5527777
e. bomenconsulent@dro.amsterdam.nl

Mr. B.M. Visser & Partners
Juridisch raadgever Natuur, Bos en Landschap
Ravenhorsterweg 61
7103 AR Winterswijk
t. 0543 - 518517
f. 0543 - 534693
e. bmvisser@freeler.nl